

2 పేతురు

పరిచయము

పేతురు వ్రాసిన మొదటి పత్రికను జాగ్రత్తగా చదివి, దాని వెనువెంట ఆయన వ్రాసిన రెండవ పత్రికను కూడ చదివినప్పుడు, ఈ రెండు పత్రికలు చాలా భిన్నంగా ఉన్నట్లు తెలుస్తుంది. గ్రీకు భాషను పక్కనబెట్టినా ఈ రెండు పత్రికల యొక్క చక్కని ఆంగ్ల అనువాదమును చదివేవారు వాటి ఆసక్తులు, విషయాలు, పదసంపద, ఆకర్షక భాషణాశైలి, మరియు వేదాంతపరమైన ఆతురతలలో గల తేడాలను గమనించకుండా ఉండలేరు. ఈ తేడాలు, ఈ రెండు పత్రికలను ఒకే గ్రంథకర్త వ్రాసియుండడని అనేకులు తమ అభిప్రాయాలను వెలిబుచ్చినంత గొప్పవై ఉన్నాయి. సరికదా, మొదటి పత్రికను అపొస్తలుడైన పేతురు వ్రాసియున్నట్లయితే, అతడు రెండవ పత్రికను వ్రాసియుండడను అభిప్రాయము వెలిబుచ్చబడుతుంది.

పేతురు రెండవ పత్రిక గ్రంథకర్తత్వమునకు సంబంధించిన ప్రశ్న, పరిచయ వాక్యాలలో గల ఇతర ఆతురతలను అల్పమైనవాటిగా చేయుచున్నది. అమితోత్సాహము గల క్రైస్తవుల గుంపొకటి, సిద్ధాంత వ్యతిరేకమైన ఉపదేశములను ఎదుర్కొన్నవారు, పేతురు రెండవ పత్రికను రచించి దానికి అపొస్తలుని పేరు అతికించారనే అభిప్రాయాన్ని బైబిలును అధ్యయనము చేయు విద్యార్థులనేకులు వ్యక్తంచేసారు. పత్రికకు పేతురు పేరున్నట్లయితే, పత్రికలోని ఉపదేశములు అబద్ధ బోధలను అణచివేయబడునట్లు వారికి సహాయకరంగా ఉంటాయని వారనుకున్నారు.

గ్రంథకర్తత్వమునకు సంబంధించిన ప్రశ్నల ప్రాముఖ్యత

ఈ రెండు పత్రికలను ఆంగ్లములో చదివే పాఠకుడు వాటిలో గల తేడాలను స్పష్టంగా గుర్తించగలినప్పుడు, గ్రీకు భాషలో పరించేవానికి ఈ తేడాలు యింకా ఎక్కువ స్పష్టంగా అగుపిస్తాయి. పేతురు వ్రాసిన మొదటి పత్రికలో, చక్కని గ్రీకు కావ్య రచనాశైలిలో వ్రాయబడిన స్పష్టమైన వాక్యములున్నవి. రెండవ పత్రిక శోభాయమానమైన పదజాలములు, అసాధారణమైన మాటలు, మరియు సంయుక్తమైన వాక్యాలతో నిండియున్నది. అప్పుడప్పుడు వాక్యాలు సరైన ముగింపుకు వచ్చే బదులు ఒకదానిలో మరొకటి అంతర్లీనమైపోతున్నాయి. ఈ రెండు పత్రికలు వెవ్వేరు గ్రంథకర్తల చేత రచింపబడినవని అనేకులు తమ అభిప్రాయాలు చెప్పడానికి ఈ రచనా శైలిలో గల తేడాయే కాబోయే ముఖ్య కారణం. పేతురు రెండవ పత్రిక యొక్క ప్రామాణికత్వము సవాలు చేయబడినంత ఎక్కువ బలంగా క్రొత్త నిబంధనలోని ఇతరమైన ఏ గ్రంథం కూడ సవాలు చేయబడలేదని చెప్పకొనవచ్చు. క్రొత్త నిబంధన పండితుడొకరు, “కథోలిక్కుల పత్రికలలో ఏ ఒక్కటైనను, ఆ మాటకొస్తే క్రొత్త నిబంధన అంతటిలోని ఏ పుస్తకమైనను, పేతురు రాసాడని ఆరోపింపబడ రెండవ పత్రిక యొక్క గ్రంథకర్తత్వము మరియు అది వ్రాయబడిన స్థలము గూర్చి అది క్రైస్తవ్యములో చర్చింపబడినంత పట్టువిడువని పట్టుదలతో చర్చింపబడలేదని” రాస్తున్నాడు.¹

ఈ తేదాలున్నప్పటికిని, పేతురు రాసిన రెండవ పత్రిక, మొదటి పత్రిక రచించినవాడే దీనిని కూడ రచించాడను అదే విధితమైన సాధికారపూర్వక ప్రకటన చేయుచున్నది. రెండవ పత్రిక గ్రంథకర్త, మొదటి పత్రిక కంటే ఎక్కువగా, ఆయన ఎవరై యున్నాడు మరియు ప్రభువుతో అతనికి గల వ్యక్తిగత సంబంధమేమిటి మొ॥ విషయాల గూర్చి ఇతరులు తెలిసికొనవలెనను తన హక్కును బుద్ధిపూర్వకంగానే తెలియజేస్తున్నాడు. ఈ రెండవ పత్రికలలో ఏదైన ఒకటి, అతని మతవిశ్వాసాన్ని దృఢపర్చుకోడానికి చేయబడిన మోసమని మనము ఎంచవలసియున్నట్లయితే, మోసపూరితమైన సాధికార ప్రకటన గూర్చి రెండవ పత్రిక కంటే మొదటి పత్రిక గ్రంథకర్తను మన్నించడం సులభతరమవుతుంది. మొదటి పత్రిక గ్రంథకర్త, అతడు పేతురైయుండెనని ప్రారంభ వచనంలో చెప్పడం తప్ప, సువార్తలలో రచించబడియున్న సంఘటనలలో పేతురు మరియు యేసు ప్రధాన వ్యక్తులై యుండిన విషయాల గూర్చి విషయం చెప్పడం లేదు. పేతురు రెండవ పత్రిక విషయంలో ఈ ప్రశ్న తలెత్తడం లేదు.

మొదటి పత్రికలో “పేతురు” అని సామాన్యంగా పేర్కొనబడియుండగా, “సీమోను (లేక సిమియోను) పేతురు” అని పేతురు అంటూ రెండవ పత్రిక గ్రంథకర్త తనను తాను సుస్పష్టంగా గుర్తించుకున్నాడు. రెండు పత్రికలలో గ్రంథకర్త “యేసు క్రీస్తు అపొస్తలుడు” అని వర్ణింపబడి యున్నాడు; కాని రెండవ పత్రికలో, పౌలు లాగ, “దాసుడు” అను మాట చేర్చబడింది. పేతురు మరియు యేసు ప్రభువు ప్రధాన పాత్రలై యుండిన రెండు వెవ్వేరు సంఘటనలను రెండవ పత్రిక గ్రంథకర్త కొద్దిగాప్ప క్రమంలో పరోక్షంగా ప్రస్తావిస్తున్నాడు. యేసు చేసిన పరిచర్యయందంతటను అతడు ఆయనతో కూడ సహచరించిన అపొస్తలుడని గ్రంథకర్త తనను తాను బుద్ధిపూర్వకంగానే తన పాఠకుల యెదుట నివేదించుకుంటున్నాడనేది మొదటి పత్రిక కంటే ఎక్కువగా రెండవ పత్రికలో స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. తాను తెలియజెప్పుచున్నది అంగీకరింపబడవలెనను అతని హక్కు ఆయన సాధికారపూర్వకంగా చెప్పుచున్నదాని మీదనే ఆధారపడియున్నది. తీర్మానించుకొనడానికి పత్రికలోని లోపలి ఇతర రుజువు ప్రమాణమై యున్నప్పుడు, మొదటి పత్రికకు ఉన్నంతటి ప్రామాణికత్వ సాధికారము రెండవ పత్రికకు కూడ కలదు.

క్రొత్త నిబంధన పండితులు వారి సావధానమును మళ్లించిన ఇతరమైన ఏ జటిల విషయము కంటెను ఎక్కువ సావధానమును, పేతురు రెండవ పత్రిక యొక్క గ్రంథకర్తత్వము గూర్చిన ప్రశ్న ఆకర్షించింది. “పేతురు రెండవ పత్రికను పేతురు రాసాడని దీనిలోని ప్రారంభ వచనము చెప్పుచున్నది గనుక ఈ రెండవ పత్రిక పేతురు చేత వ్రాయబడినదై యుండవలెను. ఈ పత్రిక ప్రేరేపింపబడిన పత్రికయైనందు వలన, ఆది అపొస్తలుని చేత వ్రాయబడినదని చెప్పుకొనడం నిజమై యుండవలెనను” సాధికార ప్రకటన సరిపోదు. క్రొత్త నిబంధన విమర్శకులు దీనిని, భిన్నమార్గంలో మళ్లీ మొదటికే వచ్చుచున్న తర్కమని చెప్పుచుందురు. ఒకరిని, “ఈ పత్రికను పేతురే రాసాడను సాధికార ప్రకటన సత్యమని మీకెలా తెలుసు?” అని అడిగానప్పుడు అతడు “అది ప్రేరేపింపబడింది గనుక” అని మీకు సమాధానమిచ్చినట్లయితే, అతడు ఆసలు విషయాన్ని పక్కనబెట్టుచున్నాడు. అలాగైతే, “అది ప్రేరేపింపబడిందని నీకెలా తెలుసు?” అని ప్రశ్నిస్తే అతడు, “అది అపొస్తలుడైన పేతురు చేత రాయబడింది గనుక” అని సమాధానమిస్తాడు. విషయమంతా కూడ, ప్రారంభ వచనంలోని

పలుకులు నిజమేనా అన్నది కాదు. అదే అయియున్నట్లయితే, ఈ పత్రిక దేవుని ప్రేరేపణ చేత బయలుపరచబడింది, గనుక ప్రభువు సంఘమునకు మార్గనిర్దేశనము నివ్వడానికి అది తగినదైయున్నదని చెప్పుకోడానికి అదొక బలమైన తర్కమవుతుంది. ప్రారంభ సాధికార ప్రకటనయే సరైనది కానట్లయితే, పత్రిక యధార్థమైనది మరియు అది సంఘమునకు అధికారపూర్వకమైనదని అంగీకరించాలని క్రొత్త నిబంధన పండితుడు ఆశించినట్లయితే, అతడు ప్రేరేపణ, అధికారము, మరియు సత్యము అను వాటి గూర్చిన ఏవో చిత్రవిచిత్రమైన కొన్ని నిర్వచనములకు పాల్పడవలసిన అవసరం ఏర్పడుతుంది. ఈ కారణములనుబట్టియే, పేతురు రెండవ పత్రిక యొక్క గ్రంథకర్తృత్వము జటిలమైనదై యున్నది.

పేతురు సంబంధమైన గ్రంథకర్తృత్వమునకు వ్యతిరేకమైన తర్కము

పేతురు రెండవ పత్రిక నామము ధరించియున్న యేసు యొక్క అపొస్తలుని చేత వ్రాయబడిందనే సాధికార ప్రకటనను విమర్శకులు నిరాకరించడానికి కారణమైన రుజువు మరియు తర్కమును క్రొత్త నిబంధనను అధ్యయనము చేయు విద్యార్థి తెలుసుకొనవలెను. విమర్శనకులు నిజాయితీ లేనివారైనందు వలన సాధికార ప్రకటనను వారు నిరాకరించడం లేదు. సంబంధిత రుజువు వారిని ఎక్కడికి తీసికొని వెళ్ళుచున్నదని వారు నమ్ముతున్నారో అక్కడికే వారు వెళ్తున్నారు. ఇందుకు పరస్పరం విరుద్ధమైన అభిప్రాయంగలవారు రుజువును సరైన కోణంలో పరిశీలించాల్సి వున్నది.

పేతురు మొదటి పత్రిక మరియు రెండవ పత్రిక ఒకే గ్రంథకర్త చేత వ్రాయబడియుండవలె సాధికార ప్రకటనతో విమర్శకుడు ప్రారంభిస్తాడు. ఈ రెండు పత్రికలలో ఒక దానిని పేతురు రచించి యుండినట్లయితే, అతడు రెండవదానిని వ్రాయలేదను ధోరణిలో తర్కము కొనసాగుతుంది. వారు అనేక విషయాలను ఆధారంచేసుకొని ఇలా వాదిస్తుంటారు. మొదటి, రెండు పత్రికలలో గల సాహిత్య సంబంధమైన శైలులు చెప్పుకోదగినంత భిన్నంగా ఉన్నాయి. పేతురు మొదటి పత్రిక చక్కని గ్రీకు గద్య రచనాశైలిలో ఉన్నది. పేతురు రెండవ పత్రిక శబ్దాంబరముగలదై, మొగ్గుచూపునదై, మరియు శోభాయమానమైనదై యున్నందునుబట్టి మరీ ఎక్కువ గణనీయమైనదికాని “గణనీయమైనది” అనే పదాన్ని ఒకరు నిర్వచించే దాని ఆధారంగా గ్రీకు భాషలో లేదు. “అమూల్యములును అత్యధికములునైన వాగ్దానములు” (1:4), “నిత్య్రాజ్యములో ప్రవేశము మీకు సమ్మర్థిగా అనుగ్రహింపబడును” (1:11), “తెల్లవారి వేకువచుక్క మీ హృదయములలో ఉడయించువరకు” (1:19), మరియు “వారైతే పట్టణి చంపబడుటకే స్వభావసిద్ధముగా వుట్టిన వివేక శూన్యములగు మృగములవలె ఉండి, తమకు తెలియని విషయములనుగూర్చి దూషించుచు”. (2:12) వంటి పదజాలములు, పత్రికలో అందమైన భాష కలదను నిదర్శనమును సోదాహరణంగా చిత్రీకరిస్తున్నాయి. పేతురు మొదటి పత్రిక, దీనికి తారతమ్యంగా, చెప్పుకోదగినంత ఎక్కువ తేలికగా ఉన్నట్లు కనబడుతుంది.

దీనికి అదనంగా, పేతురు రెండవ పత్రికలోని విషయము మరియు అతురతలు, మొదటి పత్రికకు భిన్నమైనవై ఉంటున్నాయి. పేతురు మొదటి పత్రికలో “నిరీక్షణ” అనేది, ఒక పదముగాను మరియు భావముగాను ప్రాముఖ్యమైనదై యున్నది. దేవుని మహిమ అంత్య కాలములో బయలుపరచబడుతుందనే అభయమిస్తూ పాఠకులు వారికి ఎదురయ్యే

హింసలను మరియు శ్రమలను ఎదుర్కొనగలుగునట్లు మొదటి పేతురు పత్రిక వారికి సహాయపడుతుంది. ప్రభువు తిరిగి వచ్చినప్పుడు, క్రైస్తవుల విశ్వాస స్థిరత గూర్చిన నిజానిజాలు బయటపడును. వారిని హింసించువారి కొరకు దేవుని తీర్పు వేచియుంటున్నది. ప్రభువు రాకడ గూర్చి పేతురు రెండవ పత్రిక దాదాపు ఎక్కువగా చెప్పుచుండని సమయంలో, గ్రంథకర్త ఈ అంశమును ప్రవేశపెట్టుచున్నట్లు అగుపిస్తుంది. అది కూడ తన పాఠకులను ఆదరిస్తూ వారికి అభయమిచ్చుటకు కాదు, ప్రభువు తన రాకడను ఆలస్యం చేస్తున్నందుకు గల హేతువేమిటో వారు అర్థంచేసుకొనునట్లు వారికి సహాయపడుటకు కాదు. మొదటి పత్రిక యొక్క ప్రధాన పదము “నిరీక్షణ” అయియున్నట్లయితే, “జ్ఞానము” రెండవ పత్రిక యొక్క ప్రధాన పదమై యున్నది. ఇంకా, మొదటి పత్రికలో సిలువ, పునరుత్థానము ఆరోహణము, బాప్తిస్మము, మరియు ప్రార్థన మొ॥ అంశములు నొక్కివక్కాణింపబడివి. ఇవే విషయాలు రెండవ పత్రికలో పేర్కొనబడలేదు.

పేతురు రెండవ పత్రికలో అనేక వ్యక్తిగతమైన పరోక్ష సాదృశ్యములున్నవి, గనుక ఆయన అపొస్తలుడైన పేతురై యున్నాడను తన వాదనలో అవి అతనిని పరోక్ష ప్రయత్నంగా ఆదుకొనడానికి గ్రంథకర్త వాటిని ఉంచాడని విమర్శకులు చెప్పుచుందురు. పేతురు రెండవ పత్రికలో గల వ్యక్తిగత పరోక్ష సాదృశ్యములేమనగా: (1) NASB అనువాదం ప్రకారం, పేతురు అను తన నామము యొక్క పాత రూపమును, అనగా సర్వసాధారణమైన సీమోను అను పేరుకు బదులుగా, సిమియోను అను పేరును గ్రంథకర్త ప్రయోగిస్తున్నాడు (1:1).² (2) యోహాను 21:18, 19లో వ్రాయబడియున్నట్లు, యేసు మరియు పేతురు మధ్య జరిగిన సంభాషణను గ్రంథకర్త ప్రస్తావిస్తున్నాడు. పేతురు ఎట్టి మరణమును ఎదుర్కొననై యుండెనో అచ్చట ప్రభువు తెలియజెప్పాడు (1:13-14). (3) యేసు రూపాంతరము చెందినప్పుడు సంభవించిన సంఘటనలను సహితము గ్రంథకర్త గుర్తుచేస్తున్నాడు. ఆ “పరిశుద్ధ పర్యతము మీద” యేసుతో “మహా దివ్య మహిమ” మాటలాడినదని పేతురు రెండవ పత్రికలో చెప్పుచున్నాడు (1:16-18). (4) తన మొదటి పత్రిక విషయమై ఎక్కువ ఏకాగ్రతలేని సూచనను ప్రస్తావించాడు (3:1). (5) క్రొత్త నిబంధనలోని పౌలు పత్రికల గూర్చి వెలుపటి సూచనయై యున్నవాటిలో ఒకే ఒక్కటిగా, పౌలు “గ్రహించుటకు కష్టముగా నున్న కొన్ని సంగతులు” రచించాడని గ్రంథకర్త సెలవిచ్చుచున్నాడు (3:15, 16). పౌలు పత్రికల గూర్చిన ప్రస్తావన ప్రత్యేకంగా గమనించదగ్గ విషయమై యున్నది. పౌలు పత్రికల గూర్చి పేతురు సుపరిచితుడై యుండుట సంభావ్యం కాదని విమర్శకులు వాదిస్తుంటారు; కాని అతడు సుపరిచితుడై యుండినట్లయితే, అతడు వాటిని నిశ్చయంగా “తక్కిన లేఖనములు” అనే వర్గంగా వాటిని వర్గీకరించేవాడు కాదు (3:16).

పేతురు రెండవ పత్రిక మరియు యూదా పత్రికకు మధ్య స్పష్టమైన సాహిత్య సంబంధమైన సంబంధం ఉన్నది. పేతురు రెండవ పత్రిక యూదా పత్రికపై ఆధారపడుచున్నది, కాని యూదా పత్రిక పేతురు రెండవ పత్రికపై కాదని అనేకులు వాదిస్తుంటారు. ఇదే విషయం నిజమైనట్లయితే, పేతురు రెండవ పత్రిక తరువాతి అసలైన పత్రికయై యుంటుంది, గనుక ఆరవ శతాబ్దంనాటి మధ్య కాలంలో అపొస్తలుడు మరణించక మునుపే వ్రాయబడుట సాధ్యం కాదను తలంపు తట్టుచున్నది. పేతురు రెండవ పత్రిక మరియు యూదా పత్రిక మధ్య గల సాహిత్య విషయమైన సంబంధము సంక్లిష్టమైనదై యున్నది. ఈ సంబంధం

గూర్చిన ప్రశ్న ఇదే పరిచయములో తరువాత చర్చింపబడుతుంది.

పేతురు మొదటి పత్రిక మరియు రెండవ పత్రిక కూడ ఒకే గ్రంథకర్త చేత వ్రాయబడలేదనే అభిప్రాయం ఏర్పరచుకొనిన తరువాత, పత్రికల గ్రంథకర్తత్వము సహించిన లౌకిక మరియు ఆది క్రైస్తవ మూలాధారముల ద్వారా లభించు వెలుపటి, చారిత్రాత్మకమైన రుజువును పరిక్షించవలెనని కొందరు క్రొత్త నిబంధన విద్వాంసులు బలముగా ప్రేరేపించబడుచున్నారు. యూదా పత్రిక వలెనే, పేతురు రెండవ పత్రిక యొక్క ఉద్దేశం, సంఘములలో చొరబడిన అబద్ధ బోధకులను ప్రతివాదము చేత పడగొట్టుట మరియు బలహీనపరచుటయై యున్నది. పేతురు రెండవ పత్రికనుబట్టి స్పష్టంగా గుర్తింపబడుచున్న బోధకుల వంటి వారు రెండవ శతాబ్దము మొదలయ్యేంత వరకు సంఘములలో అగుపించలేదని వాదించబడుచుంది. విషయం ఇదైనట్లుంటే, ఈ అబద్ధ బోధకులు ప్రభావమును నాశనము చేయగోరిన భక్తిపరులై యుండిన సంఘ సభ్యుల చేత పేతురు రెండవ పత్రిక రచించబడింది (అని చెప్పబడుతుంది). వారి సొంత పేర్లున్న దాని కంటే పేతురు పేరు గల పత్రికకు ఎక్కువ విలువ ఇవ్వబడుతుందని వారికి తెలియును. గ్రంథకర్త లేదా పేతురు రెండవ పత్రిక గ్రంథకర్తలు ఆ కాలంలో అపొస్తలుడు సజీవంగా ఉండియున్నట్లుంటే ఏమి వ్రాసియుండునో అని వారు నమ్మిన దానికి ప్రాతినిధ్యం వహించవలెనని ఉద్దేశించారనేది సంబంధిత తర్కమై యున్నది.

అపొస్తలుడైన పేతురునకును, పేతురు మొదటి పత్రికకును గల సంబంధం గూర్చి ఆది సంఘ గ్రంథకర్తలు చెప్పేది చెప్పుకోదగినంత సాక్ష్యాధారమున్నది. రెండవ పత్రికతో గల సంబంధం గూర్చిన రుజువు తక్కువగా నున్నది. ఈ రెండు పత్రికలను సహితం పేతురే వ్రాసాడనే అభిప్రాయాన్ని కొందరు నిరాకరిస్తుండగా, అపొస్తలుడు రెండవ పత్రికను వ్రాసాడని చెప్పుకొనుటకు గల రుజువు కంటే మొదటి పత్రిక రచనకు సంబంధించిన రుజువు బలమైనదై యున్నదనే ఏకీభావం అందరిలోను ఉన్నది. ఈ కారణమునుబట్టి, పేతురు మొదటి పత్రిక యధర్థంగానే అపొస్తలుని చేత వ్రాయబడింది, కాని పేతురు రెండవ పత్రిక మరెవరి చేతనో వ్రాయబడిందని అనేక మంది విమర్శకులు నమ్ముదురు.

సంబంధిత రుజువును సరిగా మదింపు చేయడానికి, రెండు పత్రికల గ్రంథకర్తత్వం వహించిన రెండవ మరియు మూడవ శతాబ్దము నాటి మూలాధారముల గూర్చి చెప్పుకోదగినంత జ్ఞానం అవసరమై యున్నది. ఈ హేతువు మూలమున, ఇటువంటి విషయాలలో ఆసక్తిగలవారు విమర్శనాత్మక సంబంధమైన వ్యాఖ్యానములను అధ్యయనము చేయవలెనని మేము సూచిస్తున్నాము.³ పేతురు మొదటి పత్రిక, అతని పేర్లున్న అపొస్తలుని చేత వ్రాయబడింది, కాని రెండవ పత్రిక వ్రాయబడలేదని కొందరు విమర్శకులు అభిప్రాయపడుటకుగల కారణాలను వివరించాలనేది ఇచ్చట మా ఉద్దేశమై యున్నది. పేతురు మొదటి మరియు రెండవ పత్రికలను ఒకే గ్రంథకర్త వ్రాసియుండుట సాధ్యం కాదనేది చర్చనీయాంశమై యున్నది. కొన్ని పర్యాయాలు వార్తా పత్రికలో లేదా వర్తమాన కాలములో సంభవిస్తున్న సంఘటనలు ప్రచురించే మాస పత్రికల్లో ప్రచురింపబడు బైబిలు విషయంలో ప్రజాదరణ పొందిన వ్యాసముల యొక్క గ్రంథకర్తలు వారికి అవసరమైన సమాచారం కొరకు బైబిలు సంబంధమైన ఉదార విమర్శకులపై ఆధారపడుచుండురు. ఇందు మూలమున, ప్రజాదరణ పొందిన ప్రచురణలోని నిరపేక్షమైన వాంగ్మూలములు

పేతురు రెండవ పత్రికను అపొస్తలుడైన పేతురు వ్రాయలేదను అభిప్రాయమును తరచుగా కలుగజేయునట్లు చేయబడినవి. గనుక బైబిలు సంబంధమైన పాండిత్యము నిమిత్తమై వారి జీవితకాలమును గడుపని క్రైస్తవులు ఇటువంటి వాంగ్యూలములు ఎందుకు చేయబడుతున్నాయో అని ఆశ్చర్యపడుచుండుట జరుగుతుంది.

పేతురు సంబంధమైన గ్రంథకర్తృత్వము గూర్చిన తర్కము

పేతురు రెండవ పత్రిక యొక్క గ్రంథకర్తృత్వము గూర్చి పండితులు ప్రతిసారి లేవదీయుచుండిన ఆక్షేపణకు, ఇతర పండితులు ఏదో ఒక విధంగా ప్రతిస్పందించారు. ఉదాహరణ ఇద్దరు వెవ్వేరు గ్రంథకర్తలనెడు సిద్ధాంతమునకు పాల్పడుట కంటే, రెండు పత్రికలలోని రచనా శైలులలో గల తేడాలను ఏదైన మరొక కోణంలో పరిగణింపవలసి యుండునా? ఈ రెండు పత్రికలను అధ్యయనము చేయు విద్యార్థులు ప్రతి పత్రికను అపొస్తలుడే రచించాడను సాధికార ప్రకటనకు ఇవ్వబడవలసి ప్రాధాన్యతను ఎందుకు ఇవ్వాలో, అందుకు సహేతుకమైన కారణములున్నవి.

కొంత మేరకు, రెండు పత్రికలలోను చర్చింపబడిన చెప్పుకోదగినంతగా భిన్నమైనవైయున్న అవసరతలు, శబ్దముదాయములోను శైలిలోను గల తేడాలకు కారణమై యుండవచ్చు, అట్లయినను, తేడా స్థాయికి ఇది సరైన హేతువని తోచడం లేదు, ఐదవ శతాబ్దంలో జెరోమ్ యింకా ఎక్కువ ప్రాముఖ్యమైన పర్యాయాచారము ప్రకటించాడు. జెరోమ్ జాగ్రత్తపరుడైన పండితుడై యుండెను. ఈయన ప్రయాసం ఫలితంగానే, 4వ శతాబ్ది చివర జెరోమ్, బైబిల్‌కు చేసిన లాటిన్ అనువాదం (Latin Vulgate) ప్రచురింపబడింది, ఈ అనువాదం ఐరోపా దేశమందంతటను ఘనము వెయ్యి సంవత్సరముల వరకు సర్వోచ్ఛమైన ప్రాధాన్యతగలదై యుండింది. పేతురు తన పత్రికలను వ్రాయడంలో తోడ్పడుటకు వెవ్వేరు లేఖకులను (శాస్త్రులను) ఉపయోగించుట, పేతురు మొదటి మరియు రెండవ పత్రికలలోని సాహిత్య సంబంధమైన తేడాలకు గల కారణమై యుంటుందని జెరోమ్ సూచించాడు.

లేఖకుడైనవాడు, నోటితో చెబితే రాసే వ్యక్తి, ప్రాచీన ప్రపంచంలో, అధికారి చెప్పువుంటే మాటకు మాట వ్రాసుకొనుచుండిన కార్యదర్శిని మించినవాడై యుండెను. తన ఆశ్రితుడు వ్రాయదలచు విషయాల్లో అవసరమగు పదజాల నిర్మాణము, పదముల ప్రయోగము మరియు సరైన పదముల ఎంపిక విషయంలో అతనికి సహాయపడుచుండెను. పేతురు మొదటి పత్రికను ముగించుచుండిన సందర్భంలో, అపొస్తలుడు సిల్వానును పేర్కొనుచున్నాడు, ఇతడు పేతురు తన పత్రికను వ్రాయడంలో సహాయపడినవాడని అర్థమగుచున్నది (1 పేతురు 5:12). పౌలు తన పత్రికను వ్రాయదలచుచున్న ప్రతిసారి ఒక లేఖకున్ని క్రమబద్ధంగా నియమించుకొనుచుండెనని అగుపిస్తుంది. రోమీయులకు వ్రాయబడిన పత్రికలో, శాస్త్రి, తెర్తి అను పేరుగల క్రైస్తవుడు, పౌలు పత్రికలో తన సొంత వ్యాఖ్యానమును చేర్చాడు (రోమీయులకు 16:22). ఈ విధంగా పేతురు తన మొదటి పత్రికను రచించుచుండిన సందర్భంలో సీలను, రెండవ పత్రికను రచించుచుండిన సమయంలో మరొకరిని, ఒక లేఖకునిగా నియమించుకొని యుండినట్లయితే, పదసముదాయము మరియు శైలిలోగల చెప్పుకోదగినంత తేడాలకు కారణం ఇదే అయియుంటుంది.

ఈ పత్రికను జాగ్రత్తగా పఠించువారు గమనిస్తున్నట్లుగా, పేతురు మొదటి పత్రికతో

పోల్చినప్పుడు, పేతురు రెండవ పత్రికలో వెవ్వేరు అతురతలు అగుపిస్తాయి, కాని వాటిని వివరించుట అంత కష్టమైన కార్యమేమీ కాదు. ఈ రెండు పత్రికలు తగుపాటిగా వెవ్వేరు ఉద్దేశములతో రచించబడినవి. వారి విశ్వాసమునుబట్టి శ్రమల నెదుర్కొనుచుండిన విశ్వాసులకు వ్రాయుచుండినప్పుడు, క్రీస్తు అనుభవించిన శ్రమలను మరియు క్రీస్తు మహిమలో ప్రత్యక్షమైనప్పుడు వారికి బయలుపరచబడనై యుండిన మహిమను పేతురు పేర్కొనడం సమంజసంగా ఉన్నది. మరొక ప్రక్క అబద్ధ బోధకుల అవినీతిమయమైన జీవితములు మరియు దురాగతమైన సిద్ధాంతములు క్రీస్తు మరియు ఆయన నామమును ధరించినవారి విషయంలో రాజీపడునట్లు బెదరింపై యున్నప్పుడు వారి గూర్చిన అంశము చర్చింపబడినప్పుడు, గ్రంథకర్తకు భిన్నమైన ఉపకరణములు మరియు ఎత్తుగడలు ఆపశ్యకమై యుండినవి. కాబట్టి పేతురు రెండవ పత్రిక ఉద్దేశం ఇలా ఉన్నప్పుడు, గ్రంథకర్త సిలువ, క్రీస్తు శరీరధారియై జన్మించుట, బాప్తిస్మము, ప్రార్థన, లేదా క్రీస్తు చేసిన విమోచనా కార్యము మొ॥ వాటిని పేర్కొనలేదే అను ఆశ్చర్యం కలుగడంలో ఆశ్చర్యంమేమీలేదు. రెండు పత్రికలలో నున్న ప్రధానాంశములలోగల తేడాల మూలమున రెండు పత్రికలను ఇద్దరు వెవ్వేరు రచయితలు రచించారను అభిప్రాయం కలుగనవసరం లేదు.

బహుశా పత్రికలో నున్న వ్యక్తిగతమైన పరోక్ష ఉదాహరణముల మదింపు యొక్క ఆధారం, ఈ పత్రిక రచయిత పేతురు కాదనడానికి గల కారణమని విమర్శకులు మనముండుంచు అత్యంత బలహీనమైన సాధికార ప్రకటనయై యుండవచ్చు. విశ్వాసుకు వ్రాసే వాడు తన వ్యక్తిగత అనుభవముల గూర్చి పేర్కొనకుండా ఉండకుండా అని నొక్కివక్కాణిస్తూ పేతురు మొదటి పత్రికను రచించింది పేతురు కాదని కొందరు ప్రశ్నించడం గమనార్హమైన విషయమై యున్నది. పేతురు ప్రభువుతో కలిగియుండిన వ్యక్తిగత సంబంధం మొదటి పత్రిక విషయంలో అధిక శక్తిని మరియు ఆసక్తిని ప్రసాదించి యుంటుంది. ప్రభువుతో కూడ గడిపిన గత విషయాల జ్ఞాపకాలు పత్రికలో కొద్దిగా ఉన్నందునుబట్టి పేతురు మొదటి పత్రిక గ్రంథకర్త పేతురు కాడని కొందరు చెప్పుచుండగా, రెండవ పత్రికలో అనేకమున్నందునుబట్టి ఆ పత్రిక రచయిత పేతురు కాడని మరి కందరు చెప్పడం వక్రోక్తిగా నున్నది. ఒక్కరే, ఒకే పర్యాయం రెండుగా ఉండలేరు కదా. సువార్తలలో చిత్రీకరింపబడిన అపొస్తలుడైన పేతురు అతనికి జ్ఞాపకమున్న సంఘటనలను పరోక్షంగా ఉదాహరించాలని ఆశించాలి. యేసు ప్రభువు రూపాంతరము చెందినటువంటి (1:17, 18) సంఘటనను గ్రంథకర్త ప్రస్తావించుచున్నందు వలన, పేతురు రెండవ పత్రిక యొక్క ప్రామాణికత్వమును నిరాకరించడంలో అర్థం లేదు.

పౌలు పత్రికల గూర్చి పేతురు ప్రస్తావిస్తూ వాటిని “తక్కిన లేఖనములు” అని గుర్తించినప్పుడు (3:16) ఆయన నిశ్చయంగా గమనార్హమైన వ్యాఖ్యానం చేసాడు. ఏదియేమైనా, పేతురు మరియు పౌలు ఆరవ శతాబ్దం మధ్య కాలంలో రోమా పట్టణంలో ఉన్నట్లు మరియు వారు అచ్చటే తరువాతి పదేళ్ల కాలంలో హతసాక్షులు గావింపడ్డారని అగుపిస్తుంది. ఈ ఇరువురు అపొస్తలులు ఒకే పట్టణంలో ఖైదీలుగా ఉంటూనే ఒకరి ఉనికిని గూర్చిన ఎరుక మరొకరికి లేకపోవడమనేది సమ్మదానికి కష్టతరంగా ఉన్నది. పౌలు రోమీయులకు వ్రాసిన పత్రికను పేతురు చచ్చితంగా చదివియుంటాడు. పౌలు రచించిన ఇతర పత్రికల గూర్చి కూడ పేతురు ఎరిగియుండుట సంభవసాధ్యమే. పేతురు రెండవ పత్రిక, మొదటి పత్రిక

కంటే ఎంతో కాలం తరువాత వ్రాయబడి యుండినట్లయితే, పౌలు పత్రికల గూర్చిన ఉదాహణమును గ్రంథకర్త పరోక్షంగా పేర్కొనుటను అర్థంచేసుకొనవచ్చు.

పేతురు, పౌలు వలెనే, పరిశుద్ధాత్మ చేయు కార్యములు మరియు ఆయన అపొస్తలులకు వారి జీవితంలో అనుగ్రహించు మార్గనిర్దేశనము గూర్చి ఎరిగియుండెను. సహజంగానే, క్రొత్త నిబంధన మొదటి శతాబ్దపు మధ్యకాలంలో ఒక ప్రామాణిక లేఖనముగా వెలసియుండలేదు. పేతురు ఒక ప్రామాణిక లేఖనము గూర్చి చెప్పుచుండలేదు. ఇతర లేఖనముల విషయంలో చేసినట్లే, కొందరు పౌలు పత్రికలను కూడ వక్రీకరించారని మాత్రమే ఆయన చెప్పాడు. అది అపొస్తలులు ఒకరు చేసిన కార్యముల విషయంలో మరొకరు కలిగియుండిన మర్యాదనుబట్టి చెప్పుకోదగిన లక్షణంగల వాంగ్యూలమై యున్నట్లు అగుపిస్తుంది.

పేతురు రెండవ పత్రికలో వర్ణింపబడిన అబద్ధ బోధకులు రెండవ శతాబ్దం మధ్య కాలం వరకు రంగంలోనికి ప్రవేశించలేదనేది రుజువుచేయబడినట్లయితే, ఈ పత్రిక అపొస్తలుని చేత వ్రాయబడలేదనేది ఒక నిర్ణయాత్మకమైన తర్కమై యుంటుంది. ఏదియేమైనా, ఇవిధంగా సాధికారంతో చెప్పడానికి సహేతుకమైన రుజువు కొరతగా నున్నది. క్రీ.శ. 40 మరియు 100 మధ్య కాలంలో, సంఘంలో సంభవించుచుండిన సిద్ధాంతముల సంబంధమైన క్రమావిచ్ఛిన్నం గూర్చి చరిత్రకారులకు అంత ఎక్కువగా తెలియదు. ఇంకా, పేతురు రెండవ పత్రికలో నున్న అబద్ధ బోధకుల గూర్చిన వర్ణన వారు వాస్తవంగా ఉపదేశించిన బోధల గూర్చి అత్యల్ప సమాచారమును సమకూర్చుచున్నది. పేతురు రెండవ పత్రిక మరియు యూదా పత్రికకు మధ్య నున్న సాహిత్యపరమైన సంబంధం కూడ నిర్ధరించడానికి కష్టతరంగా నున్నది. ఇటీవలి గంభీరమైన విద్యావిషయక అధ్యయనములో గల పోకడ యూదా పత్రిక మొదట వ్రాయబడింది, ఆ తరువాతే పేతురు రెండవ పత్రిక వ్రాయబడిందనే వాదనకు సంబంధించినదై యుంటున్నది. ప్రాచీన కాలనాటి పండితులు పేతురు రెండవ పత్రిక మొదట వ్రాయబడిందని తర్కించు ఉన్నుఖతగలవారై యుండిరి. పేతురు ఘర్షణ పడిన అబద్ధ బోధకులను గుర్తించుట ద్వారా లేదా పేతురు రెండవ పత్రిక మరియు యూదా పత్రికకు మధ్య గల సాహిత్యపరమైన సంబంధం గూర్చిన విశ్లేషణ ద్వారా ఒకరు పేతురు రెండవ పత్రిక యొక్క తేదీని నిర్ధరించడానికి ప్రయత్నించినప్పుడు, సేకరింపబడు భోగట్టా అంతా చాలీచాలనిదై యుంటుంది.

ప్రమాణిక లేఖనములలో ఒకటిగా అంగీకరింపబడుటకు క్రొత్త నిబంధనలోని అత్యధికమైన ఇతర పుస్తకముల కంటే, పేతురు రెండవ పత్రికకు ఎక్కువ కష్టమయ్యిందనేది నిజమే. నాలుగవ శతాబ్దం మధ్య కాలంలో, పేతురు రెండవ పత్రిక యధార్థమయ్యిందేనో కాదోయను విషయమై కొన్ని సంఘాల్లో సంశయాత్మక ప్రశ్నలుండినవని సంఘ చరిత్రకారుడైన యూసిబియస్ సూచించాడు.⁴ ఏదియేమైనా, అది ఆలస్యంగా అంగీకరింపబడుటకు సహేతుకమైనవిగా అగుపించే వివరములున్నవి. రెండవ మరియు మూడవ శతాబ్దములలో విశ్వాసుల మధ్య అనేక అప్రామాణికమైన పుస్తకములు చెలామణిలో ఉండినవి. వీటిలో చాలావరకు బతికిబయటపడ్డాయి. వాస్తవానికి, అనేక అప్రామాణికమైన పుస్తకములు, పేతురు పేరు ధరించినవై యుండినవి; ఉదాహరణ రెండవ శతాబ్దంలో తొలి రోజుల్లో మొదలైన పేతురు ప్రత్యక్షీకరణ గ్రంథం. అయితే, దీనిని అపొస్తలుడే రచించాడని సాధికారంతో నివేదింపబడినప్పుడు సంఘం, సహేతుకంగా తగు జాగ్రత్తపరచారై

యుండింది.⁵ తొలి మూలాధారములలో పేతురు రెండవ పత్రిక తరచుగా ఉదహరించి పేర్కొనబడలేదు, పేతురు రచనలే అని ఆరోపించబడిన ఇతర పనుల వలె చర్చింపబడలేదు మరియు నిరాకరించబడలేదనేది ఆసక్తికరమైన విషయంగా నున్నది.

రుజువు లాంఛనపూర్వకంగా మనముందుంచబడి దాని విలువెంతో కట్టబడినప్పుడు, ప్రత్యేకించి చరిత్ర సంబంధమైన దృష్టికోణంలో, లోపలి మరియు వెలుపలి రుజువు అసంపూర్ణమైనదవుతుంది. ఏదియేమైనా, పేతురు రెండవ పత్రిక యేసు ఇహలోక పరిచర్యలో ఆయనతో కూడ సహచరించిన అపొస్తలుని చేత వ్రాయబడిన ఒక ఉత్తరమై యున్నదని నిరాకరించడానికి బలవంతం చేసే ఏ కారణం లేదని గమనించాల్సిన అవసరం ఎంతైనా వున్నది. పత్రిక యధార్థంగా పేతురు వ్రాసినదే అనే సాధికారపూర్వక నమ్మిక కలిగించేవి రెండు విషయాలన్నాయి. మొదటిది, పత్రిక ప్రారంభ వచనంలో చేయబడిన సుస్పష్టమైన సాధికార ప్రకటన, దానితోపాటు పేతురు యేసుతో కూడ ఉండిన సందర్భములలో స్వయంగా చూచినందున పరోక్షంగా పేర్కొనిన సంఘటనల ఉదాహరణములు, ఈ పత్రిక యధార్థమైందని అంగీకరించడమును ప్రమాణీకరించు పరిపూర్ణమైన హేతువులను తెలియజెప్పుచున్నవి. రెండవదిగా, ఎట్టకేలకు పత్రిక యధార్థమైందని క్రైస్తవులందరు సామూహికంగా చేసికొనిన తీర్మానము ఆధారంగా, పేతురు రెండవ పత్రికను క్రొత్త నిబంధనలోని ఒక భాగంగా ఆది సంఘం ఆలింగనము చేసుకున్నది.

ఈ పత్రిక అపొస్తలుని చేత వ్రాయబడిందనే పొరపాటైన నమ్మకం ఆధారంగా పేతురు రెండవ పత్రిక క్రొత్త నిబంధనలో కలుపబడినట్లయితే తలెత్తు అంతర్భావములేమై యున్నవి? అది చెప్పుకోదగినంత వ్యత్యాసమును చూపించదని కొందరు వాదిస్తుంటారు. వారి వాదన ఇలా వుంటుంది: పేతురు రెండవ పత్రిక ప్రయోజనకరమైందని శతాబ్దముల తరబడి సంఘం తెలుసుకున్నది. ఇంకా, ఈ పత్రికకు పేతురు పేరు పెట్టినప్పుడు వారు నిజాయితీ లేనివారై యుండవలెనని పత్రిక గ్రంథకర్తలు నిజముగా ఉద్దేశించలేదు. వారు సంఘ సంక్షేమము గూర్చే చింతించుచుండిరి. ఇంతే కాక, పేతురు సజీవుడై యుండినట్లయితే వారెగి యుండిన అబద్ధ బోధకులకు వ్యతిరేకంగా తన సంపూర్ణ అధికారమును ఆయన వారి ముందుంచెడివాడే అని వారు యధార్థంగా నమ్మారు. వారు పేతురును కచ్చితంగా నివేదించుచుండిరని నమ్మారు. కాబట్టి, పత్రికకు పేతురు పేరు పెట్టడం వలన ఏదైన నష్టం లేదా కలిగినట్లయితే, అది పూర్తిగా ఆషామాషీయైనదే అయియుండింది.

ఈ విధంగా తర్కించువారు ప్రాచీన గ్రంథకర్తల నిజాయితీని మదింపు చేయుచుండినప్పుడు ఆధునిక కాలములలో అది ఎన్నడును సహించబడని సౌమ్యమును ప్రయోగిస్తున్నట్లు అగుపిస్తుంది. ఒక ప్రాచీన గ్రంథకర్త తన ఎరుకతోనే ఈ పత్రికకు పేతురు పేరు పెట్టి అతడే ఆ అపొస్తలుడై యున్నట్లు వ్యక్తిగత ప్రకటనలు చేయడం ద్వారా సాధికారంగా తాను చేయుచుండిన ప్రకటనకు దన్నును సమకూర్చుకొనుచుండినట్లయితే, అతడు నమ్మకమైనవాడు మరియు వ్యక్తిగతంగా నిజాయితీపరుడని తీర్మానించడం ఎవ్విధంగానైనను కష్టతరమైందిగానే ఉండుంది. ఈ లక్షణముల విషయంలో పట్టుబట్టిన ప్రభువును అనుసరిస్తూ పేతురు రెండవ పత్రికను ఆలింగనము చేసుకొనుటతో అది పొంతనగలదై యుంటున్నట్లు తోచడం లేదు, గనుక అది బూటకపు సాధికార ప్రకటనపై ఆధారపడిందని నమ్మాల్సి వస్తుంది. పేతురు రెండవ పత్రిక అపొస్తలుని చేత వ్రాయబడినట్లయితే, అది

మోసపూరితమైన సాధికార ప్రకటనలు చేస్తున్నదని చెప్పుకొనక తప్పదు. ప్రామాణికమైన లేఖనములలో క్రైస్తవులు దానిని ఉంచవలసిన పని లేదు. విమర్శకులు ఈ పత్రిక అపొస్తలుని చేత వ్రాయబడలేదని అభిప్రాయపడినప్పుడు వారు యధార్థపరులై యుండుట లేదు; కాని అట్లయినప్పటికిని అది క్రీస్తు సంఘమును పరిపాలించడానికి ఒక ముఖ్యమైన, ప్రేరేపించబడిన గ్రంథమై యున్నది.

ఎటువంటి సంకోచమైనను లేకుండా, పేతురు రెండవ పత్రిక అపొస్తలుని ప్రామాణికమైన పన్నెయున్నదని మేము అంగీకరిస్తున్నాము. ఇంకా, అతడు పరిశుద్ధాత్మ నిర్దేశనము ప్రకారం రచించాడని మేము నమ్ముతున్నాము. ఎంతో కొంత పరిమాణంలో ఇది విశ్వాసమునకు సంబంధించిన ఒక ప్రకటనయై యున్నదని మేము ఒప్పుకుంటున్నాము. గ్రంథము యొక్క ప్రామాణికత్వము గూర్చి లేవదీయబడిన ప్రశ్నలను బహు జాగ్రత్తగా పరీక్షింపవలసి యున్నది; ఏదియేమైనా, ఇట్టి ప్రశ్నల మూలాన ప్రారంభ వచనంలో గ్రంథకర్తృత్వమును గూర్చి చేయబడిన సుస్పష్టమైన సాధికార ప్రకటనను నిరాకరించాల్సిన అవసరం లేదు. ఈ పత్రిక అప్రామాణికమైంది గనుక దానిని క్రొత్త నిబంధనలో చేర్చరాదని అభిప్రాయపడువారి అభిప్రాయాన్ని మేము గౌరవిస్తున్నాము, అయితే అది అప్రామాణికమైందని చెప్పుచునే గ్రంథకర్త యొక్క స్వయంచేతనమైన వంచనను కాదనుట పొంతనగలదై యున్నదని అంగీకరించుట కష్టతరంగా ఉన్నది.

ఎవరికి, ఎప్పుడు, మరియు ఎచ్చట నుంచి వ్రాయబడింది?

పేతురు రెండవ పత్రిక గమ్యస్థానమునకు సంబంధించిన కీలకమైన ప్రశ్న, మనము 3:1ని అర్థంచేసుకొను విధానంతో సంబంధంగలదై యున్నది. “ప్రియులారా, యీ రెండవ పత్రిక మీకిప్పుడు వ్రాయుచున్నాను” అని పేతురు రాసాడు (3:1). పేతురు క్రైస్తవులకు అనేక ఉత్తరములు వ్రాసియుండవచ్చు. ఈ వచనంలో అంతస్పూచనయై యున్న “మొదటి పత్రిక” అను ధ్వనింపు, మనము పేతురు మొదటి పత్రిక అని ప్రస్తావిస్తున్న పత్రికను సూచించుట నిజమై యుండవలసిన అవసరం లేదు. పేతురు మొదటి పత్రికలో సంబోధింపబడిన వారి నుంచి బొత్తిగా భిన్నమైయున్న శ్రోతలకు అపొస్తలుడు మనకు తెలియని ఏదో ఒక పత్రికను వ్రాసియుండవచ్చు. ఈ లెక్క ప్రకారం, పేతురు రెండవ పత్రిక ఆయన వీరికి, పేతురు మొదటి పత్రిక శ్రోతలకు కాదు, వ్రాసిన రెండవ ఉత్తరమై యుండవచ్చు. క్రొత్త నిబంధనలో భద్రపరచబడని అనేక విషయాలు అపొస్తలులు రచించారనుటలో సందేహం లేదు. ఉదాహరణ పౌలు, అంతకు మునుపు కొరింథీయులకు వ్రాసిన ఉత్తరం గూర్చి (1 కొరింథీయులకు 5:9) మరియు లవొదికయలో నుండిన విశ్వాసులకు వ్రాసిన ఉత్తరం గూర్చి (కొలోస్సయులకు 4:16) ప్రస్తావించాడు.

ఆయన అంతకు మునుపు వ్రాసిన పత్రికల గూర్చి పేతురు చాలా తక్కువగా పేర్కొన్నాడు, కాని ఒక చిన్న సూచననిచ్చాడు. ఇది, “మీరు జ్ఞాపకము చేసికొనవలెనను విషయమును మీకు జ్ఞాపకము చేసి, నిర్మలమైన మీ మనస్సులను నేను రేపుచున్న” రెండవ పత్రికయై యుండెనని చెప్పుచున్నాడు (3:1, 2). వారు జ్ఞాపకము చేసికొనవలెనను విషయాలు అపొస్తలుని మనస్సులో ఏముండినవి? రెండవ పత్రికలో, అతడు మరియు యేసు ఒకరితో నొకరు వ్యక్తిగతంగా సలిపిన సంఘటనలను గుర్తుచేయడం ద్వారా ఆయన

వారికి జ్ఞాపకం చేసాడు (1:14, 17). ఇంకా, సంఘములలో చొరబడిన అబద్ధ బోధకుల దృష్ట్యా క్రీస్తు సిద్ధాంతములలో జాగ్రత్తగా కొనసాగవలసిన అవసరతను ఆయన వారికి గుర్తుచేసాడు. పేతురు రెండవ పత్రికతో పోల్చినప్పుడు పేతురు మొదటి పత్రిక తగుపాటిగా భిన్నంగా ఉంటుంది. జ్ఞాపకం చేయబడిన విషయాలు పేతురు మొదటి పత్రికలో ఏవేవైతే ఉన్నాయో అవన్నీ లిలువ మరియు ప్రభువు రాకడ సుద్దేశించి సంబోధింపబడినవై ఉన్నాయి. విశ్వాసులు బాహ్యంగా హింసింపబడుచుండుట పేతురు మొదటి పత్రికలో నున్న సమస్యయై యుండగా, సంఘము లోపల నుంచే ఎదురగుచుండిన అబద్ధ బోధకుల బెదిరింపు పేతురు రెండవ పత్రికలోని సమస్యయై యుండింది. పేతురు రెండవ పత్రికలో, తన పాఠకుల సమస్యలతో గ్రంథకర్త ప్రత్యక్ష పరిచయం కలిగియుండినట్లు అర్థమవుతుంది. పేతురు మొదటి పత్రికలో, గ్రంథకర్త బహుశా ఇతరుల ద్వారా అతడు వినిన నివేదికలపై ఆధారపడి యుండవచ్చు. ఈ శ్రోతలకే ఆయన ఇదివరకే తన మొదటి పత్రికను రచించాడు గనుక పేతురు తన ఈ పత్రికను, “రెండవ పత్రిక” అని ఎప్పుడు పిలిచాడో యను వివరం ఏమాత్రమును నిశ్చయమైందిగా తెలియడం లేదు.

పేతురు రెండవ పత్రిక యొక్క ప్రాథమిక శ్రోతలను అపొస్తలుడు రచించిన అదివరకటి పత్రిక, పేతురు మొదటి పత్రిక కాదు కాని ఇతరమైనది ఏదో ఒకటి అయియున్నదనే సాధ్యతను నేటి పాఠకుడు యోచించాల్సిన అవసరం ఎంతైనా వున్నది. ఇంకా, పేతురు రెండవ పత్రిక కూడ మొదటి పత్రిక వ్రాయబడిన అదే శ్రోతలకు వ్రాయబడింది, మరియు అది మొదటి పత్రిక వ్రాయబడిన కొన్ని సంవత్సరముల తరువాత వ్రాయబడిందనేది వ్యాఖ్యానములలో గల ప్రస్తుత దృక్పథమై యుండింది. తర్జుము ఇలా కొనసాగుతుంది: 2 పేతురు 3:1లో పేర్కొనబడిన మొదటి పత్రిక, పేతురు మొదటి పత్రికయైనట్లయితే, పేతురు రెండవ పత్రికలో సంబోధిస్తున్న శ్రోతలు 1 పేతురు 1:1లో అపొస్తలుడు పేర్కొనిన అదే ఆసియా ప్రదేశములలో గల సంఘములై యుండును. విషయం ఇదైనట్లయితే, పేతురు మొదటి పత్రిక వ్రాయబడిన తరువాత కొన్ని సంవత్సరములు గడిచిపోయి యుండును. అంతమాత్రమేగాక, సంఘములలో చొరబడిన అబద్ధ బోధకుల గూర్చి అపొస్తలుడు తెలుసుకున్నాడు. సువార్త సందేశములో గల అత్యావశ్యకమైన అంశములకు అబద్ధ బోధకులు నష్టము మరియు కష్టము కలుగజేస్తున్నారని ఎరిగి, పేతురు ఇప్పుడు వారికి మొదటి పత్రికలో వ్రాసిన విషయాలకు తగుపాటిగా భిన్నంగాయున్న విషయాలను వ్రాయుచున్నాడు.

ఈ హేతువాదముతో ఏర్పడుతున్న సమస్య ఏమనగా అది ఈ రెండు పత్రికల నడుమ గల తేడాలను పరిశీలనగా తెలిసికొనుటకు ఆశించినంత సహాయంకరంగా ఉండుట లేదు. పేతురు రెండవ పత్రికలో గల ఆందోళనలను మరియు మందలింపులను అర్థం చేసుకోడానికి ఆధునిక పాఠకుడు చేయు ప్రయత్నంలో పేతురు మొదటి పత్రిక ద్వారా అతనికి ఆశించినంత సహాయం లభించదు. మరొక ప్రక్క 2 పేతురు 3:1, పేతురు మొదటి పత్రికగాక ఏదో వేరొక పత్రికను సూచిస్తున్నట్లయితే, రెండవ పత్రిక ఎవరికి వ్రాయబడిందో గుర్తించడానికి ఇతర అభిప్రాయాలను, ఆలోచనలను పరిగణలోనికి తీసికొనవలసి యుంటుంది.

2 పేతురు 3:1లో ప్రస్తావింపబడిన అదివరకటి పత్రిక పేతురు మొదటి పత్రిక కానట్లయితే మనము “పేతురు వ్రాసిన మొదటి పత్రిక” మరియు “పేతురు వ్రాసిన రెండవ

పత్రిక” అని పిలుచుకునే వాటి వరుస క్రమము గూర్చి ఎటువంటి నిశ్చయతయైనను కలుగుటలేదు. పేతురు మొదటి పత్రిక కంటె, రెండవ పత్రికయే ముందుగా వ్రాయబడుట సాధ్యమే. అలాగైతే, అవి బైబిలులో ఇప్పుడున్న వరుస క్రమం ప్రకారంగా ఎందుకు ఏర్పాటుచేయబడినవి? పేతురు రెండవ పత్రిక మొదటిగా వ్రాయబడినట్లయితే, ప్రామాణిక గ్రంథములను ఏర్పాటుచేసినవారు ఎందుకు తారుమారుగా ఏర్పాటుచేయలేదు? ఈ ప్రశ్నలకు గల సమాధానములు అవి మొదట అగుపిస్తున్నంత కష్టతరమైనవేమీ కావు.

పౌలు వ్రాసిన పత్రికలు రెండు సూత్రములను మనస్సులో ఉంచుకొని ఏర్పాటుచేయబడినవనేది స్పష్టమవుతుంది. మొదటిది, సంఘములకు సంబోధింపబడిన పత్రికలు మొదటిగా వచ్చుచున్నవి, వ్యక్తులకు సంబోధింపబడినవి అటుతరువాత కలవు. దాని తరువాత, వాటి దీర్ఘప్రమానమునుబట్టి - అన్నిటి కంటె సుదీర్ఘముగా నున్నది మొదట, అన్నిటి కంటె చిన్నదిగా నున్నది చివర - ఏర్పాటుచేయబడినవి. అవి వ్రాయబడిన కాలక్రమానుగతము ననుసరించి ఏర్పాటు చేయబడలేదనేది స్పష్టమవుతుంది. అందుచేత ఫిలేమోనుకు వ్రాయబడిన పత్రిక, హేతుబద్ధంగా ఎఫెసీయులకు మరియు కొలొస్సయులకు వ్రాయబడిన పత్రికల తదుపరి రావలెను, కాని అది ప్రామాణిక గ్రంథముల ఏర్పాటు ననుసరించి తిమోతి మరియు తీతుకు వ్రాయబడిన పత్రికల తరువాత వచ్చుచున్నది.

సాధారణ పత్రికలు గ్రంథకర్తల ప్రకారం ఏర్పాటుచేయబడినవి,⁶ కాని ఒకే గ్రంథకర్త చేత లిఖింపబడినవి ఒకటి కంటె ఎక్కువ పత్రికలున్నప్పుడు, అవి కూడ మొదట అన్నిటి కంటె సుదీర్ఘమైనవి, ఆ తరువాత చివరలో అన్నిటి కంటె చిన్నది ఏర్పాటు చేయబడినవని నమ్ముట సహేతుకమవుతుంది. సహజంగానే, యోహాను మరియు పేతురు ఒకటి కంటె ఎక్కువ సాధారణ పత్రికలు రచించారు; కాని ఒక్కొక్కరి విషయంలో, పౌలు పత్రికల నమూనా ప్రకారం, అవి సుదీర్ఘమైనవి మొదట, చిన్నవి ఆ తరువాత ఏర్పాటుచేయబడినవి. ఇది నిజమైనట్లయితే, పేతురు వ్రాసిన రెండు పత్రికల వరుస క్రమమునుబట్టి పేతురు మొదటి పత్రిక, రెండవ పత్రిక కంటె ముందు వ్రాయబడిందని ధ్వనింపు నిర్మాణాన్ని అవసరం లేదు. పేతురు మొదటి పత్రిక మొదటనే వస్తుంది ఎందుకనగా అది రెండవ పత్రిక కంటె పెద్దదిగా నున్నది.

పేతురు రెండవ పత్రిక, మొదటి పత్రిక కంటె ముందు వ్రాయబడిందని చెప్పుకోడానికి కొన్ని సూచనలున్నవి. ఉదాహరణ పేతురు రెండవ పత్రిక మరియు యూదా పత్రిక, ఒక పత్రికపై మరొకటి ఆధారపడుతున్న విధానము, పేతురు రెండవ పత్రిక ప్రాథమికంగా, బహుశా ప్రత్యేకంగా కూడ అయియుండవచ్చు, క్రైస్తవులై యుండిన యూదులకు వ్రాయబడిందను సాధ్యతను సూచిస్తుంది. పేతురు రెండవ పత్రిక మరియు యూదా పత్రిక యూదులైన క్రైస్తవులకు ఆసక్తికరంగా ఉండు సంఘటనలను సంబోధిస్తున్నాయని ఒకడు ఎంచవచ్చును. పేతురు రెండవ పత్రిక దేవుడు క్షమించని దూతలను, నోవాహు, మరియు లోతును సూచిస్తుంది (2:4-8). తీర్పునకు సరిపడు నిందను మోపుటకు భయపడిన దూతల గూర్చి పేతురు రెండవ పత్రిక ఇంకా ఎక్కువగా ప్రస్తావిస్తుంది (2:11). పేతురు తన రెండవ పత్రికను ఆయన ఇంకా యూదయలోనే ఉన్నప్పుడు, ఆయన రోమా పట్టణమునకు వెళ్లక మునుపే, కాని యెరూషలేము మహా సభ ముగిసిన కొంత కాలము తరువాత (అపొస్తలుల కార్యము 15)⁷ వ్రాసియున్నట్లయితే, ఆయన యూదులైన క్రైస్తవులకు

సుపరిచితమైన సంఘటనలను పేర్కొనుటలో గల హేతువును అది వివరిస్తుంది. ఇంకా, పేతురు మరియు యేసు గూర్చిన కథలు, ప్రధానంగా అన్యజనులు ప్రబలి యుండిన ప్రదేశముల కంటే, మహా సిరియ, గలిలయ మరియు ఉత్తరమున నున్న ప్రదేశములలోని సంఘములలో ఎక్కువ ప్రచారములో ఉండియుండును. కాబట్టి అతని మరణము (1:14) మరియు యేసు రూపాంతరము (1:17, 18) వంటి సంఘటనలను పేతురు తన రెండవ పత్రికలో ఎందుకు పరోక్షంగా పేర్కొనుచున్నాడో ఇది తెలియజెప్పుచున్నది.

పేతురు రెండవ పత్రిక అన్యజనులైన పాఠకులకు ఆనందంగాను ఆకర్షణీయంగాను ఉండు హెల్లెనీయులకు సంబంధించిన గ్రీకు భాషను ప్రయోగించుట, అది యూదులకు వ్రాయబడిందనుటకు గల అత్యంత ప్రాముఖ్యమైన ఆక్షేపణయై యుండును. హెల్లెనీయులకు సంబంధించిన యూదులైన క్రైస్తవులు సమకాలీనమైన హెల్లెనీయులకు సంబంధించిన భావములతో సంతోషించరు, సంతృప్తిపడరనేది ఒక ఊహగానమై యున్నది. విమర్శనాత్మకమైన వ్యాఖ్యాహాసములు రెండవ పేతురు పత్రికలో గల గ్రీకు భాష, ఫిలో (అలెగ్జాండ్రీయాకు చెందిన యూదుడు, క్రీస్తు సమకాలీనుడు), మరియు దాదాపు అదే కాలమునాటి ఇతర గ్రీకు సాహిత్యమునకు మధ్య గల సమానాంతరములను ఉదహరించుచున్నవి.⁸ పేతురు ఇటువంటి భాషను ప్రయోగించి యుండకపోవచ్చునని, లేదా తన శ్రోతలలో యూదులైన క్రైస్తవులు ఉండియున్నట్లయితే ఆయన ఇటువంటి భాషను ఉపయోగించడని భావించడం సర్వసాధారణమే.

ఏదియేమైనా, హెల్లెనీయులకు సంబంధించిన గ్రీకు ఆలోచనా ధోరణిలో పౌరుషముగలవాడైన ఒక లేఖకుని పేతురు వాడుకొని యుండవచ్చునను సాధ్యతకలదని మనము నిర్ణయము చేసికొనునప్పుడు, పేతురు రెండవ పత్రికలోని భాష ఈ పత్రిక ఆరవ శతాబ్దము మధ్య కాలంలో లేదా అటుతరువాత రచింపబడి యుండవచ్చునని చెప్పుటకు తక్కువ అవకాశములు కలవు. దీనికి తోడుగా, మహా సిరియా/పాలెస్టీనాలో నివసించిన యూదులు గ్రీకు భాష వారికి మాతృభాషగా నుండిన ప్రపంచంలో పూర్తిగా సంతృప్తిచెందుచుండినవారై యుండిరనే రుజువు ఉన్నది.⁹ ఈ పత్రిక రచయిత అపొస్తలుడైన పేతురే అయియుండినట్లయితే, మనము చెప్పుకొనుచున్న విధాంగా, అతడు హెల్లెనీయులకు సంబంధించిన భాషను ప్రయోగించుట గూర్చి, పత్రిక ఆరవ శతాబ్దము నాటి మధ్య కాలంలో వ్రాయబడిందనే విషయం ఎటువంటి హేతువునైనను చూపించదు. పేతురు రెండవ పత్రిక నాలుగవ శతాబ్దము నాటి చివరి రోజుల్లో వ్రాయబడినా లేదా ఆరవ శతాబ్దము నాటి మధ్య కాలంలో వ్రాయబడినా, అది యూదుయ నుంచి వ్రాయబడినా లేదా రోమా పట్టణం నుంచి వ్రాయబడినా, గలిలయకు చెందిన జాలరి హెల్లెనీయులకు సంబంధించిన భాషను ఎక్కువ సఫలీకృతముగా ప్రయోగించియుండునని పాఠకుడు ఆశించనవసరము లేదు.

పేతురు రెండవ పత్రికలో పేర్కొనబడిన అబద్ధ బోధకులు సంఘ చరిత్రలోని తరువాతి కాలమును సూచిస్తున్నారనే వాదము తరచుగా మనముండుంచబడుతుంది. రెండు కారణములనుబట్టి ఈ వాదము దెబ్బతింటుంది. (1) విశ్వాసులు ఎదుర్కొనుచుండిన అబద్ధ బోధకులు వాస్తవంగా ఏ యే విషయాలు ఉపదేశించారో వాటి గూర్చి పేతురు రెండవ పత్రిక చాలా తక్కువగా తెలియజెప్పుచున్నది. వారు దుర్నితీపరులై యుండిరి; ఇది చాలినంత స్పష్టంగా ఉన్నది (2:14). వారు ఆత్మసంబంధమైన అధికారముగల వారిని సరిగా గౌరవించినట్లు

కనబడుటలేదు (2:10, 11). వారు పేరాసగలవారు మరియు స్వప్రయోజనార్థమై ఇతరులను దోచుకొనువారునై యుండిరి. ప్రభువు తిరిగి వచ్చుట గూర్చి పేతురు చేసిన వ్యాఖ్యానాలు అబద్ధ బోధకుల చేత చేయబడిన సాధికార ప్రకటనలను ప్రతివాదము చేత పడగొట్టుటకు ఉద్దేశింపబడి యుండినవని స్పష్టమగుచున్నది. ద్వైతసిద్ధాంతము మరియు యేసు శరీరదారియై యుండెనను సత్యమును అంగీకరించకుండుట గూర్చిన సూచన కనబడుటలేదనేది గమనార్హమైన విషయమై యున్నది, ఏలయనగా ఈ రెండు విషయాలు ఆధ్యాత్మిక విద్వాదమునకు ప్రధాన సుత్రములై యుండినవి. పేతురు రెండవ పత్రిక నేపథ్యంలో పేర్కొనబడిన అబద్ధ బోధకులు మొదటి శతాబ్దము నాటి చివరి కాలము లేదా రెండవ శతాబ్ద కాలములో ఉండిరనే సాధికార ప్రకటన సమర్థింపబడజాలదు.

(2) క్రీ.శ. 40 మరియు 150 మధ్యకాలంలో, సంఘములో నెలకొని యుండిన సిద్ధాంతపరమైన పరిణామముల గూర్చి చరిత్రకారులకు అంత ఎక్కువగా తెలియదు. రెండవ శతాబ్దంలో, కొన్ని విషయాల్లో సంఘము ఆధ్యాత్మిక విద్వాదము చేత బెదిరింపబడింది, కాని ఈ బోధ ఎచ్చట మొదలయ్యింది లేదా అది సంఘములలోనికి ఎలా ప్రాకిపోయిందో, ఏ విధంగాను నిశ్చయపరచబడుట లేదు. పత్రికలో పేర్కొనబడిన అబద్ధ బోధకులు మరియు వారి అబద్ధ బోధల గూర్చి మనకు తెలియుచున్న విషయాల ఆధారంగా పేతురు రెండవ పత్రిక ఆరవ శతాబ్దము మధ్యకాలంలో వ్రాయబడిందని కచ్చితంగా చెప్పడం అసాధ్యం. పేతురు రెండవ పత్రిక రెండవ శతాబ్దంలో వ్రాయబడిందని చెప్పగోరువారు, అందుచేత దానికి సంబంధించిన అపొస్తలత్వ అధికారమును అంగీకరించనివారు, పత్రికలో పేర్కొనబడిన అబద్ధ బోధకులు సంఘములో అటుతరువాత సంభవించిన పరిణామములను ప్రతిబింబిస్తున్నారని తరచుగా వాదిస్తుంటారు. ఈ విషయాన్ని యింకా సవివరంగా చర్చించుటకు మూలధారములు కొరవబడినవి. ఆ మాటకొస్తే, ఈ పత్రిక అపొస్తలుని చేత నాలుగవ శతాబ్దంమునాటి చివరి రోజులకు బదులుగా ఆరవ శతాబ్దము నాటి మధ్యకాలంలో వ్రాయబడిందని చెప్పెడివారు, ఈ పత్రిక రెండు శతాబ్దముల తరువాత వ్రాయబడిందని చెప్పడానికి పత్రికలో పేర్కొనబడిన అబద్ధ బోధకులు హేతువగుదురని వాదించలేరు.

పౌలు వ్రాసిన కొన్ని పత్రికలతో గ్రంథకర్త సుపరిచితుడై యున్నాడనేది, పేతురు రెండవ పత్రిక నాలుగవ శతాబ్దం చివరి రోజుల్లో వ్రాయబడిందని చెప్పడానికి గల తీవ్రమైన ఆక్షేపణయై యున్నది (3:15, 16). పౌలు ఉత్తరములను ఇతర “లేఖనములతో” సుముఖంగా పోల్చగలుగుటకు వాటి గూర్చి నాలుగవ శతాబ్దం నాటి చివరి రోజుల్లోనే పేతురు ఎరిగియుండుననేది ఒక సాధ్యతయేనా? మొదటిగా, 2 పేతురు 3:15, 16లో వ్రాయబడిన దాని ప్రకారం, పౌలు ఉత్తరములలో దేని గూర్చియైనా పేతురు స్వయంగా ఎరిగియుండెనో లేదో అనేది స్పష్టంగా తెలియడంలేదని మనము గమనిస్తున్నాము. ఇటువంటి పత్రికలున్నాయనియు, వాటిలోని కొన్ని విషయాలు అర్థంచేసుకోడానికి కష్టతరంగా ఉన్నాయనియు, అబద్ధ బోధకులు విశ్వాసుల కష్టాలను వారి స్వప్రయోజనార్థమై ఉపయోగించుకున్నారని మాత్రమే పేతురు ఎరిగియుండెను. పౌలు పత్రికలు వ్రాసాడని పేతురు నాలుగవ శతాబ్దం చివరి రోజుల నాటికి ఎరిగియుండవచ్చు. అపొస్తలుల కార్యములు 15వ అధ్యాయంలో పేర్కొనబడిన యెరూషలేము మహా సభ ముగింపునకు

కొంచెము కాలము క్రితమే గలతీయులకు వ్రాయబడిన పత్రిక వ్రాయబడి యుండినట్లయితే, ఈ పత్రిక పేతురుకు సుపరిచితమై యుంటుంది. దీనికి తోడుగా, పేతురు అతనికి తెలియని పౌలు చేత వ్రాయబడిన పత్రికల గూర్చి ప్రస్తావించాడనేది నమ్మడానికి వీలులేని విషయమై యున్నది. పేతురు రెండవ పత్రికలో పౌలు పత్రికల గూర్చి ప్రస్తావించబడుట, పేతురు రెండవ పత్రిక నాలుగవ శతాబ్దము నాటి చివరి రోజుల్లో వ్రాయబడిందని చెప్పడానికి పరిష్కరింపబడజాలని సమస్యేమీ కాదు.

ప్రస్తుతానికి ప్రయోజనపడునట్లు, పేతురు రెండవ పత్రిక, యూదా పత్రిక మరియు యాకోబు పత్రిక, ఇవన్నీ సంఘ జీవితంలోని తొలి రోజుల కాలములో, నాలుగవ శతాబ్దము నాటి చివరి రోజుల్లో వ్రాయబడిన ఉత్తరములై యున్నవని మేము సూచిస్తున్నాము. అంతమాత్రమేగాక, ఇవి యూదులైన క్రైస్తవులకు సంబంధించిన, సిరియా/పాలస్తీనాకు సంబంధించిన సాంఘిక వాతావరణంలో నుంచి వెలువడినవని కూడ మేము సూచిస్తున్నాము. విషయం ఇదైయున్నట్లయితే, పేతురు రెండవ పత్రిక, మొదటి పత్రిక కంటే ముందు వ్రాయబడిందని చెప్పవచ్చు. యూదా పత్రిక, యాకోబు పత్రిక మరియు పేతురు రెండవ పత్రిక యెరూషలేములోని సంఘ నాయకుల చేత పాలస్తీనా యొక్క ప్రధాన ప్రదేశముల యందంతటను చెదరిపోయి యుండిన క్రైస్తవులైన యూదులకు వ్రాయబడినవి.

దమస్కులోని యూదులు ఎంతో కాలమునకు మునుపే క్రీస్తునందు విశ్వాసముంచిన క్రైస్తవులయ్యారనే విషయాన్ని, పౌలు దమస్కు మార్గంలో క్రీస్తునంగీకరించిన కథ సుస్పష్టం చేస్తుంది. ఆ ప్రాంతమందంటను ఉండిన ఇతర నగరములు మరియు గ్రామాల్లోని యూదులు, పౌలు మారిన ఒక దశాబ్దము తరువాత క్రీస్తు నంగీకరించరనేది సంభావ్యమే. క్రైస్తవ స్వాతంత్ర్యమును సంఘ విరోధుల నడుమ ప్రచురము చేయవలెనని ఆశించిన యూదులైన క్రైస్తవ సమాజముల లోనికి కొందరు ఉపదేశకులు చొచ్చుకొని వెళ్లారని స్పష్టంగా తెలియుచున్నది. వీరు తమ స్వాతంత్ర్యమును యెరూషలేములోని సంఘము యొక్క అధికారం ఆధారంగా రూఢిపర్చుకున్నట్లు అగుపిస్తుంది. బహుశా పౌలు వారికి తోడ్పడాలని వారు పౌలును మనవిచేసి యుందురు. అబద్ధ బోధకులను ఎదుర్కొను నిమిత్తం, యూదా పత్రిక మరియు పేతురు రెండవ పత్రిక ఒకే విధమైన శ్రోతలకు వ్రాయబడినవి. ఇది నిజం, గనుక ఈ మూడు పత్రికలు, అనగా యాకోబు, యూదా, మరియు పేతురు రెండవ పత్రిక, నాలుగవ శతాబ్దము నాటి మధ్యకాలంలో వ్రాయబడినవని చెప్పకొనవచ్చు.

పేతురు రెండవ పత్రికలోని అబద్ధ బోధకులు

పేతురు రెండవ పత్రికలో పేర్కొనబడిన అబద్ధ బోధకులు ఏదో ఒక రూపంలో ఉండిన ప్రాచీన అధ్యాత్మిక విద్వావాదమునకు అనుకూలంగా వాదించుచుండిన వక్తలై యుండిరని వ్యాఖ్యానకర్తలు సామాన్యంగా చెప్పుతూవచ్చారు.¹⁰ ఏదియేమైనా, ఈ ఉపదేశకులు ఆధ్యాత్మిక విద్వావాదమునకు సంబంధించినవారై యుండిరని రూఢిపర్చబడలేదు. ఆధ్యాత్మిక విద్వావాదము ద్వీవచనప్రయోగ పద్ధతై యుండింది. లోకంలో ఉన్న ఉనికి అంతా భౌతిక సంబంధమైనది మరియు ఆధ్యాత్మిక సంబంధమైనదిగా విభజింపబడగలదని ఆధ్యాత్మిక విద్వావాద సంబంధులు చెప్పుచుండిరి. ఆత్మ, మంచిది; పదార్థం, చెడ్డది. కాబట్టి, దేవుని కుమారుడు, ఆయన సంపూర్ణంగా మంచివాడై యున్నందు వలన, రక్షమాంసములుగలవాడై

యుండదు. గనుక యేసు, కనీసం ఆయన పరిచర్య చేయుచుండిన కాలంలోనైనా, శరీరధారియై యుండలేదని చెప్పుదురు (2వ యోహాను 7). పేతురు రెండవ పత్రికలోని అబద్ధ బోధకులు ద్వివచనప్రయోగ పద్ధతిని ప్రయోగించుచుండిరనే సూచన ఏదియు లేదు. “తమ్మును కొనిన ప్రభువును కూడ విసర్జించుట” (2 పేతురు 2:1) యను లక్షణమునుబట్టి, ద్వివచనప్రయోగ పద్ధతి అవలంబించువారి బోధను గుర్తించవచ్చు, కాని ప్రభువును ఒప్పుకొననివారు ఆధ్యాత్మిక విద్వావాద సంబంధులు మాత్రమే కాదు.¹¹

పేతురు రెండవ పత్రికను బహు జాగ్రత్తగా చదివినప్పుడు, అపొస్తలుడు ఎదుర్కొనిన అబద్ధ బోధకుల గూర్చి మనము ఆత్మవిశ్వాసంతో చెప్పగలది ఎక్కువేమీ లేదు. పేతురు అబద్ధ బోధకులను ఎదుర్కొన్నాడనే విషయం గమనించండి; అయితే ఆయన వారి ఉపదేశముల గూర్చి అంతగా ప్రతివాదించలేదు. అబద్ధ బోధకులు ఎదురయ్యారు గనుక వారి బోధల్లో ఆధ్యాత్మిక విద్వావాదమునకు సంబంధించిన గమనించి గ్రహించిన విషయం ఆధారంగా పత్రిక గూర్చి అదే అర్థవివరణము నిచ్చుచున్నారు. గనుక ఈ అబద్ధ బోధకులు దుర్మతిపరులు మరియు న్యాయరాహిత్యమైన సువార్తకు అనుకూలంగా ప్రచురము చేయుచుండినవారని చెప్పుకొనడమే క్షేమకరం (2:19). యేసు యొక్క సంపూర్ణ దేవత్వమును వారు అంగీకరించలేదని స్పష్టమవుతంది (2:1). యేసు సంపూర్ణ దేవుడు కాడని వారు వాదించారు గనుక “ఆయన రాకడను గూర్చిన వాగ్దానమును” చులకనగా చూసారు (3:4). యెరూషలేము సంఘములోని నాయకులు కలిగియుండిన జ్ఞానము కంటే, వారి తెలివే అతీతమైందని వారు భావించారు. పేతురు రెండవ పత్రిక నేపథ్యంలో గల బోధకుల బోధలకు సంబంధించినంత వరకు మనము ఇంత మాత్రమే చెప్పుకొనగలము.

పేతురు రెండవ పత్రిక మరియు యూదా పత్రిక మధ్య గల సంబంధం

“మీలో నున్న అబద్ధ బోధకుల” గూర్చిన పేతురు వర్ణనకు (2 పేతురు 2:1) మరియు “వారు భక్తిహీనులై మన దేవుని కృపను కామాతురత్వమునకు దుర్వినియోగపరచుచు” అని యూదా వర్ణించుచున్నవారి (యూదా 4) మధ్య గల పోలికలు గమనార్హమైనవై ఉన్నాయి. ఒకేవిధమైన మనస్తత్వంగల ఉపదేశకులు పేతురు మరియు యూదా ఎరిగియుండిన సంఘములను ఇబ్బంది పెట్టారనేది అంతగా ఆశింపబడనిది కాదు. ఏకీభావములుగల భాషాపరమైన వివరము ఆశింపడలేదు. పేతురు మరియు యూదా ఒకే వాదములను, విషయాన్ని చిత్రీకరించడానికి ఒకే ఉదాహరణములను ప్రయోగించారు, ఒకే విధమైనవి అసాధారణమైన పదములను మరియు పదముల మేళవింపును ఎంపికచేసుకున్నారు. దేవుడు దూతలనే క్షమించనట్లయితే, నోవాహు కాలము నాటి లోకమును క్షమించినట్లయితే, ఆయన సొదోమ గొమొత్థాలను విడిచిపెట్టనట్లయితే, సంఘములలో చొరబడిన దుర్మతిపరులైనవారిని సహితం ఆయన క్షమించడని పేతురు తర్కించాడు (2 పేతురు 2:4-10). యూదా కూడ ఇదే విధంగా తర్కించాడు. ఈయన చూపించిన ఉదాహరణములు ఐగుప్తు దేశంలో నుంచి వెలుపలికి వచ్చిన ఇశ్రాయేలీయులు, దూతలు, మరియు సొదోమ మరియు గొమొత్థా. ఈ రెండు పత్రికల్లో గల గ్రీకు భాషను పక్క పక్కనే బెట్టినప్పుడు, రెండింటి పోలికలు, ఈ రెండింటి మధ్య ఏదో ఒక విధమైన సాహిత్య సంబంధం ఉండియుంటుందని అనేకులు నమ్మునంత గొప్పవై ఉన్నాయి.

పేతురు మరియు యూదా పరిశుద్ధాత్మ ప్రేరేపణతో వ్రాసారు. యూదా మరియు పేతురు పత్రికల మధ్య గల భాషా పోలికలకు, వారికీయబడిన సమష్టి ప్రేరేపణ హేతువై యున్నదని కొందరు ఆరోపిస్తారు. ఏదియేమైనా, ఈ వివరణ పరిష్కరించడానికి బదులుగా యింకా ఎక్కువ సమస్యలను సృష్టిస్తుంది. మనుష్యులు వారికి దేవుని నుంచి బయలుపరచబడిన సందేశమును వ్రాయునట్లు పరిశుద్ధాత్మ వారిని ఎలా ప్రేరేపించాడో (2 పేతురు 1:21) బైబిలులో సరిగా తెలియజేయబడలేదు. లేఖనముల నిర్మాణంలో మానవుని మనస్సు మరియు పరిశుద్ధాత్మకు మధ్య పరస్పర ప్రభావం ప్రబలిన యాంత్రిక ప్రవృత్తి విధానాలను మనము వివరించలేకపోయినప్పటికీ, ఒక విషయం మాత్రం స్పష్టంగా ఉన్నది: పరిశుద్ధాత్మ, గ్రంథకర్త మనస్సును స్వాయత్తం చేసికొని వానికి ఆదేశించలేదు. ఇదే జరిగియుండినట్లయితే, బైబిలు సంబంధమైన గ్రంథములన్నియు ఒకే విధమైన రచనా శైలి, పద సముదాయము, మరియు ఆతురతలు కలిగియుండేవే.

ఏదో ఒక విధంగా దేవుని ఆత్మ బైబిలును గ్రంథస్థం చేసిన వ్యక్తులు దేవుడాశించిన సందేశమును సంసిద్ధం చేయునట్లు వారిని సాధనాలుగా ఉపయోగించుకుంటూ వారి ద్వారా పనులు చేసాడు. ప్రతి గ్రంథకర్త తన సొంత జ్ఞప్తిని మరియు పదసముదాయమును నిలిపియుంచుకున్నాడు. ప్రతి ఒక్కడు తానేదుర్కొన్న జీవిత పరిస్థితులను సంబోధించాడు, పరిశుద్ధాత్మ, దేవునికి మానవునకును గల సంబంధం గూర్చి సిద్ధాంతపరమైన ప్రబంధములను కలిగించలేదు. ఆయన యధార్థమైన చారిత్రాత్మక సన్నివేశాల్లో జీవించుచుండిన మానవుల జీవితముల నుంచి తీసికొనబడిన సాహిత్య సంబంధమైన నిర్మాణాలు చేసాడు. యూదా మరియు పేతురు పరిశుద్ధాత్మ ప్రేరేపణతో తమ గ్రంథములను రచించుచుండినప్పుడు వారు ఎల్లప్పుడు ఆయియుండిన సామాన్య వ్యక్తులే ఆయియుండిరి. గనుక ఈ ఇరువురును ప్రేరేపించబడినవారే అనే గమనికతో యూదా మరియు పేతురు రెండవ పత్రిక యొక్క భాషలో గల పోలికలను అంత సులభంగా కొట్టిపారేయలేము.

యూదా మరియు పేతురు రెండవ పత్రికకు మధ్య సాహిత్యపరమైన సంబంధం కలదని చెప్పుతున్నామంటే, యూదా అబద్ధ బోధకుల గూర్చిన వర్ణనలో అధిక శాతమును పేతురు రెండవ పత్రికలో నుంచి తీసికొని యుండును, అలాగే పేతురు యూదా పత్రికలో నుంచి తీసికొని యుండును, లేదా ఈ ఇరువురు ఒకే సమష్టి మూలాధారము నుంచి తీసికొని యుండురని స్పష్టమవుతుంది. పేతురు మరియు యూదా మూడవ మూలాధారం నుంచి తమ విషయాలను తీసికొని యుండురని స్పష్టమవుతుంది. పేతురు మరియు యూదా మూడవ మూలాధారం నుంచి తమ విషయాలను తీసుకొని యుండురని స్పష్టమవుతుంది. పేతురు మరియు యూదా మూడవ మూలాధారం నుంచి తమ విషయాలను తీసుకున్నారనే భావన, ఆలోచించాల్సిన అంశమగుటకు అవకాశములు కలవు, కాని అది అనవసరమైన జటిలతను సృష్టిస్తుంది. ఇటువంటి మూలాధారం ఉండిందని రుజువు చేయడమైనా లేదా రుజువు చేయలేకపోవడమైన అసాధ్యమే. ఈ రెండు పత్రికల్లో కూడ తెలియని ఏదైనా ఒక మూలాధారమును ప్రమాణరహితంగా ప్రతిపాదించుట ద్వారా ఏదియు చక్కగా వివరింపబడలేదు. మనముండున్న దానితోనే, పేతురు రెండవ పత్రిక మరియు యూదా మూడవ మూలాధారం నుంచి తీసికొననట్లయితే, ఈ రెండవ గ్రంథముల మధ్య గలభాషలోని పోలికలనుబట్టి, ఇరువురిలో ఒకరు మరొక దానిని ఉపయోగించుకున్నారని

అర్థమవుతుంది. అలాగైతే, ఈ రెండింటిలో ఏది మొదటిది? ఏది ముందు వెలువడింది? అనే ప్రశ్న తలెత్తుతుంది.

యూదా తన పత్రికను రచించడానికి పేతురు రెండవ పత్రికను ఆధారం చేసుకున్నాడని వాదించుటకు ప్రాచీన వ్యాఖ్యానములు సముఖమైనవిగా ఉండినవి. అత్యంత అధునాతన వ్యాఖ్యానములు, యూదా పత్రిక మొదట వ్రాయబడిందనే ఒక సామాన్య ఏకాభిప్రాయమునకు వచ్చాయి. యూదా పత్రికయే మొదట వ్రాయబడిందను వాదన బలముగా నున్నది. మొదటిగా, యూదా పత్రిక చిన్నదైనందున ఇదే మొదట వ్రాయబడిందని వాదించవచ్చు. పేతురు రెండవ పత్రికలో నుంచి యూదా ఎంతో కొంత భాగాన్ని తానెంచుకున్న రీతిలో తీసుకున్నాడని అనుతొనడం కంటే, యూదా పత్రికలోని కొంత శబ్దసముదయమును పేతురు తన దీర్ఘమైన పత్రికలో కలుపుకొని యుండునని భావించడమే భావసహితమవుతుంది. ఇంకా, పేతురు రెండవ పత్రికను యూదా తన ముందుంచుకొని యున్నట్లుంటే, పేతురు రచించిన పత్రికనంతటిని, ఉన్నది ఉన్నట్లుగా ఎందుకు పంపించియుండదు? అలా చేస్తూ, ముగింపులో తన వ్యక్తిగతమైన వ్యాఖ్యానమును వేరొక ఉత్తరంలో వ్రాసియుండెడివాడే. ఈ ఆలోచనలకు ఆవల, ప్రతి గ్రంథకర్త తనను తాను వ్యక్తం చేసికొనిన విధానంలోని అతి సూక్ష్మ భేదాలగూర్చి భాషా ప్రవీణులు యోచించినప్పుడు, పేతురు పత్రికను యూదా ఉపయోగించుకొనుట కంటే, పేతురు తన పత్రిక కోసం యూదా పత్రికను ప్రయోజనపర్చుకున్నాడని అభిప్రాయపడుటకు ఎక్కువ అవకాశములు కలవు. చివరకు, యూదా పత్రిక మొదటనా లేక పేతురు రెండవ పత్రిక మొదటనా అనే విషయంలో, ఈ రెండు పత్రికల అర్థవివరణలు చెప్పడానికి ఇది అంత కీలకమైన విషయమేమీ కాదు. ఏదియేమైనా, రెండవ పేతురు పత్రికలోని ఒక వాక్యము లేదా ఒక పదజాలము, యూదా పత్రికలో గల అటువంటి వాంగ్యూలము దృష్ట్యా చదువబడినట్లుంటే, అది చక్కని అర్థాన్నివ్వగల సందర్భములున్నాయి.

ముగింపు

పేతురు రెండవ పత్రిక వ్రాయబడిన పరిస్థితులను ఖచ్చితంగా వర్ణించడం అసాధ్యం గనుక, నిర్దిష్టాంశములకు ఈ క్రింది వివరం సరిపోతుంది. పౌలు అన్యజనుల మధ్య సువార్త ప్రకటించుటకు చేపట్టిన కార్యభారము తొలి దశల్లో ఉండిన రోజుల్లో, పాలస్తీనా మరియు సిరియా దేశాల్లోని యూదుల సమాజములలోనికి సంఘం చొచ్చుకొనిపోవుచుండింది. తొలి రోజుల్లో, క్రైస్తవ మరియు క్రైస్తవేతర యూదులు ఒకే సమాజమందిరములో ఆరాధించుట కొనసాగించి యుండురు, అయితే యేసుతో కూడ సహవాసించుటకును ఆయనను క్రీస్తుగా ఆరాధించుటకును క్రైస్తవులు ప్రభువు దినాన కూడ కూడుకొనుచుండిరి. యేసు సిలువవేయబడిన తరువాతి తొలి దశాబ్దములో పేతురు మరియు యూదా యెరీషలేములో నుంచి ఇతర ప్రాంతములకు వెళ్లడానికి సాహసించి యుండురు. యూదయ మరియు గలిలయ ప్రదేశముల యందంతటను, ఉత్తర దిశలో దమస్కు మరియు దాని ఆవలి ప్రాంతములలో కూడ యూదులు ప్రభువునంగీకరించుటలో వారు ప్రయోజనకరమైన పాత్రలై యుండురని మనము పరిగణింపవచ్చు.

దాదాపు ఒక్క పదేళ్లలోనే కొందరు ఉపదేశకులు, స్వాతంత్ర్యము మరియు కృప గూర్చి పౌలు బోధలను అపార్థం చేసుకున్నవారు, క్రీస్తును వెంబడించువారు దైవభక్తిగల జీవితములు

జీవించవలెనను అవసరతలను కొట్టిపారేయ దలచారు. గనుక వారు సంఘాల్లో చొరబడి వారి అనుచరులను సహితం కూడగట్టుకున్నారు. ఇటువంటి బోధలు, క్రైస్తవ సందేశము ఎవ్వడమైన గుర్తింపు లేకుండాపోవుటకు రాజీపడునట్లు చేయు బెదిరింపులవృత్తాయని యూదా పేతురు గుర్తించారు. కాబట్టి ప్రతి ఒక్కరు, మొదట యూదా, అతరువాత పేతురు, వారు ప్రభావము చేసిన మరియు ఈ బోధకులు కిలిగియుండిన ప్రాబల్యమును నామరూపాలు లేకుండా రద్దుచేయడానికి ప్రయత్నించిన సంఘములకు ఒక ఉత్తరము వ్రాసారు. ఇదే సమయంలో, అటువంటి శ్రోతలకే యాకోబు కూడ తన ఉత్తరమును రచించాడు. యూదా మరియు పేతురు వలెనే, క్రైస్తవులు విశ్వాసమనగా ఏమిటో నేర్చుకుంటూనే సత్క్రియలను అలక్ష్యము చేయుట గూర్చి యాకోబు ఆందోళన చెందుచుండెను. విశ్వాసము మరియు క్రియలు కవలలై యున్నవని యాకోబు ఉద్ఘాటించాడు. “పేతురు రెండవ పత్రిక” అని మనము పిలుచుకొను పత్రికను పేతురు రచించిన తరువాత, అతడు ఇతర స్థలములకు, ఆసియా మైనరు మరియు కొరింథు పట్టణములకు కూడ పయనించి అచ్చటి యూదులకు మరియు అన్యజనులకు వాక్యం ప్రకటించాడు. ఎట్టకేలకు చివరకు రోమా పట్టణమునకు చేరుకున్నాడు. రోమా పట్టణం నుంచి, పేతురు రెండవ పత్రికను వ్రాసిన అనేక సంవత్సరముల తరువాత, మనము “పేతురు మొదటి పత్రిక” అని పిలుచుకొనుచున్న పత్రిక రచించాడు.

ప్రధానాంశముల పట్టిక

- I. అభివందనము: ఒకే విశ్వాసముగలవారికి (1:1, 2)
- II. క్రీస్తును గూర్చిన నిజమైన జ్ఞానము (1:3-21)
  - ఎ. జీవితము మరియు దైవభక్తికి సంబంధించిన విషయాలు (1:3-9)
  - బి. నిత్య రాజ్యములోనికి ప్రవేశించుట (1:10, 11)
  - సి. గుర్తుచేయుట (1:12-15)
  - డి. “ఆయ మహత్వమును కన్నులార చూచిన” (1:16-18)
  - ఇ. లేఖనముల అధికారము మరియు ప్రేరేపణ (1:19-21)
- III. అబద్ధ బోధకులు (2:1-22)
  - ఎ. అబద్ధ బోధకుల గూర్చిన హెచ్చరిక (2:1-3)
  - బి. దేవుని తీర్పును గూర్చిన నిశ్చయత (2:4-10)
  - సి. అబద్ధ బోధకుల శీలము (2:10-16)
  - డి. దుర్నితికి దాసులైనవారికి స్వాతంత్ర్యము వాగ్దానము చేయబడుట (2:17-22)
- IV. క్రీస్తు రెండవ రాకడ (3:1-16)
  - ఎ. “మీ మనస్సులను రేపుచున్నాను” (3:1, 2)
  - బి. “ఆయన రాకడను గూర్చిన వాగ్దానమేమాయెను?” (3:3-7)
  - సి. “ప్రభువు దినము” (3:8-10)
  - డి. ప్రభువు దినము దృష్ట్యా పరిశుద్ధముగా జీవించుట (3:11-13)
  - ఇ. ఓర్పుతో కూడిన శ్రద్ధ గూర్చిన పిలుపు (3:14-16)
- V. చివరి మందలింపు (3:17, 18)

అన్వయము

జ్ఞానము మరియు విశ్వాసము

డ్యూక్ విశ్వవిద్యాలయ ప్రాంగణము మధ్యలోని ఫలకముపై ఈ మాటలు వ్రాయబడి యున్నవి: “దేవుని కుమారుడైన యేసు క్రీస్తు బోధలు మరియు శీలములో తెలియచేయబడిన జ్ఞానము మరియు మతము గూర్చిన నిత్య సమైక్యతలో గల విశ్వాసమును ధృవపర్చుకొనుట డ్యూక్ విశ్వవిద్యాలయము యొక్క లక్ష్యములై యున్నవి.”

ఆధునిక ప్రజలు, గాలి సహితము చొరబడజాలని ఒక అరలో వారి విశ్వాసమును, జ్ఞానమును మరి ముఖ్యంగా విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్తలు సాధికారంతో ప్రకటించు జ్ఞానమును, మరొక అరలో ఉంచు ఉన్నఖతగలవారై యున్నారు. ఇదే పరిస్థితి ఎల్లప్పుడు ఉండలేదని డ్యూక్ విశ్వవిద్యాలయ ప్రాంగణములోని ఫలకము గుర్తుచేస్తుంది. “విశ్వవిద్యాలయము” మరియు “విశ్వము” అను పదాలు సమస్త జ్ఞానమునకు మౌలికమైన ఐక్యత కలదని సూచిస్తున్నాయి. ఈ ఐక్యత ఎందులో ఉన్నదనే విషయాన్ని మనము కనుగొనియుండక పోవచ్చు, కాని దేవుని యందున్న విశ్వాసమును వ్యక్తం చేయుట అనగా సమస్త జ్ఞానమునకు మూలము ఆయనే అని సాధికారంతో ప్రకటించడమే అవుతుంది. జ్ఞానము దాని మూలమును దేవుని యందు కనుగొనుచున్నట్లయితే, అప్పుడే ఈ విశాల విశ్వమునకు అర్థముంటుంది. దేవుడు తనకు తానే పొంతనలేనివాడై యుండడు.

తన రెండవ పత్రికలో, ఆయన ఘర్షణపడిన అబద్ధ ప్రవక్తలు చేసిన నిర్దిష్టమైన బోధల గూర్చి పేతురు ఎక్కువ వివరములు ఇవ్వడం లేదు. ఏదియేమైనా, పత్రికలోని తొలి భాగంలోని జ్ఞానమునకు సంబంధించిన తరచైన ప్రస్తావనలు, పేతురు మరియు ఇతర అపొస్తలులు కలిగియుండిన జ్ఞానమును అధిగమించిన జ్ఞానము గూర్చి అతని వ్యతిరేకులు సాధికార ప్రకటనలు చేసారనే భావాన్ని కలుగజేస్తున్నాయి. సమస్య జ్ఞానమును గూర్చినదైనందు వలన పేతురు ఈ పోరులో నుంచి తప్పుకొనడం లేదు. ఎరిగియుండుటలో గల సర్వోచ్ఛమైన యోగ్యతను ఆయన ధృవపర్చాడు. ఇంకా, ఆయన క్రీస్తు నుంచి పొందిన జ్ఞానము సర్వోచ్ఛమైన యోగ్యతగలదై యున్నదని సాధికారంతో పలికాడు, ప్రకటించాడు. అపొస్తలుడు, జ్ఞానమును ఉన్నతమైన ప్రమాణముగల నడవడికి సంబంధించిన నియమాలు మరియు సత్యవర్తనతో జోడిస్తున్నాడు. క్రైస్తవుని దృష్టిలో “యేసు క్రీస్తు బోధలు మరియు శీలములో తెలియజేయబడిన జ్ఞానము మరియు మతము గూర్చిన నిత్య సమైక్యత” జ్ఞానమై యున్నది.

సూచనలు

¹Everett F. Harrison, *Introduction to the New Testament* (Grand Rapids, Mich.: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1964), 386. ²కాన్ని ప్రాచీన మూల గ్రంథ పాఠములు 1:1లో “సీమోను” అనియు, ఇతరమైనవి “సిమియోను” అనియు చెప్పుచున్నవి, కాని “సిమియోను” అని చెప్పుకొనుటకు గల నిదర్శనము ఎక్కువ బలమైనదిగా అగుపిస్తుంది. పేతురు సూచించబడినప్పుడు, “సిమియోను” అనే వర్ణమాల ఇప్పటి మరియు అపొస్తలుల కార్యములు 15:14లో మాత్రమే కనబడుతుంది. ³పేతురు మొదటి పత్రిక గూర్చి నివేదింపబడిన చక్కని వెలుపటి రుజువు J. Ramsey Michaels, *1 Peter*, Word Biblical Commentary, vol. 49 (Waco, Tex.: Word Books, 1988), xxxi-xxxiv. For

2 Peter see Charles Bigg, *Epistles of St. Peter and St. Jude*, International Critical Commentary (Edinburgh: T. & T. Clark, 1902), 199–210లో చూడనగును. ⁴Eusebius *Ecclesiastical History* 3.3.1, 4; 3.25.3. ఈ పత్రిక యధార్థమైనదో కాదో యను సందేహము యూసిబియస్ తానే కలిగియుండినట్లు అగుపిస్తుంది. ⁵See Donald Guthrie, *New Testament Introduction* (Downers Grove, Ill.: Inter-Varsity Press, 1970), 671–84 చూడుము. ఒక గ్రంథం రచించి ఆ మీదట దానికి ఎవరైన ఒక ప్రఖ్యాతిగాంచిన వ్యక్తి పేరును ఆరోపించడం క్రొత్త నిబంధన కాలములో సర్వసాధారణమైన అభ్యాసమై యుండినప్పటికిని, ఇటువంటి గ్రంథమును ఒక పత్రిక రూపంలో సమర్పించుట సామాన్యమైన సంగతై యుండలేదని గుత్రీ తర్కించాడు. ⁶యాకోబు పత్రిక మొదట, ఆ తరువాత చివరలో యూదా పత్రిక ఎందుకు ఏర్పాటుచేయబడిందో స్పష్టంగా తెలియదు. ⁷అపొస్తలుల కార్యములు 15:7, పేతురు యెరూషలేములో ఉండుటకు సంబంధించిన చివరి ఉల్లేఖనమై యున్నది. ⁸ఉదాహరణ Richard J. Bauckham, *Jude, 2 Peter*, Word Biblical Commentary, vol. 50 (Waco, Tex.: Word Books, 1983), 135–51. చూడుము. ⁹ఈ అంశమునకు సంబంధించిన సవిస్తరమైన సాహిత్యంలో, Martin Hengel, *Judaism and Hellenism* (Philadelphia: Fortress Press, 1974), 1:58–106 చూడుము. ¹⁰అధ్యాత్మిక విద్వాంసాదులు రెండవ శతాబ్దములో అనేక సంఘముల లోనికి చొచ్చుకొని వచ్చిన ఒక చిత్రైన విమతమై యున్నది. సిద్ధాంతమునకు సంబంధించిన ప్రాచీన కాలపు రూపములు యోహాను వ్రాసిన పత్రిక మరియు బహుశా కొలోస్సయులకు మరియు కాపరత్వ పత్రికల్లో కూడ అగుపిస్తాయి.

¹¹కొన్ని శతాబ్దము తరువాత తలెత్తిన ఏరియన్ వాదప్రతివాదము ప్రభువు యొక్క సంపూర్ణ దైవత్వమును ఒప్పుకొనలేదు.